

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 8^{ΗΣ} ΙΟΥΝΙΟΥ 2004

ΥΠΟΔΟΧΗ

ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΗ ΔΗΜ. ΣΠΑΝΟΥ

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΡΟΥΚΟΥΝΑ

Ἡ σημερινή συνεδρία εἶναι ἀφιερωμένη στὴν ὑποδοχὴ τοῦ κυρίου Πολυχρόνη Σπανοῦ, διαπρεποῦς καθηγητοῦ καὶ ἐρευνητοῦ στὸν τομέα τῆς Ἐφηρμοσμένης Μηχανικῆς. Πτυχιούχος τοῦ Ε.Μ.Π., συνέχισε τὶς σπουδὲς μὲ ὑποτροφία στὶς Η.Π.Α. Ἐκεῖ σταδιοδρόμησε ὡς καθηγητὴς στὰ Πανεπιστήμια Austin στὸ Texas καὶ στὸ Rice στὸ Huston Texas, ὅπου καὶ κατέχει προικοδοτημένη ἔδρα. Τοῦ ἔχουν ἀπονεμηθεῖ γιὰ τὸ ἔργο του πλεῖστα βραβεῖα καὶ τιμητικὲς διακρίσεις Ἀμερικανικὲς καὶ Γερμανικὲς, τὸ ὁποῖο συνίσταται σὲ διδασκαλία καὶ ἔρευνα πὺ ἀποσκοπεῖ κυρίως σὲ ποικίλες ἐφαρμογὲς τῆς Μηχανικῆς. Ὁ κ. Σπανὸς δὲν παραμελεῖ βεβαίως καὶ τὸ θεωρητικὸ μέρος τῆς ἐπιστήμης του, τὸ ὁποῖο προκύπτει καὶ ἀπὸ τὴν πλούσια συγγραφικὴ του δραστηριότητα. Ἐπιπλέον, ἐνθαρρύνει τὴν παρακολούθηση τῶν σχετικῶν ἐρευνῶν καὶ στὴν πατρίδα του ὀργανώνοντας διεθνή συνέδρια στὴν Ἑλλάδα, διδάσκοντας σὲ σεμινάρια ἑλληνικῶν πανεπιστημιακῶν ἰδρυμάτων καὶ καθοδηγώντας συμπατριῶτες μας σπουδαστὲς στὸ Πανεπιστήμιό του. Τέλος, μὲ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον πληροφορήθηκα ὅτι ὁ κ. Πολυχρόνης Σπανὸς ἀσκεῖ καὶ δικαστικὰ καθήκοντα στὸ Τέξας.

Κύριε συνάδελφε, σὰς ὑποδεχόμαστε μὲ μεγάλη χαρὰ στὸ ἀνώτατο αὐτὸ πνευματικὸ ἴδρυμα τῆς χώρας.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ

κ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΚΟΥΝΑΔΗ

Κύριε Πρόεδρε,

Ἡ Σύγκλητος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, μετὰ ἀπὸ πρόταση τῆς Α' Τάξεως τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, μοῦ ἔκανε τὴν ἰδιαίτερη τιμὴ, ἀλλὰ καὶ μοῦ ἔδωσε τὴν εὐχαρίστηση νὰ μοῦ ἀναθέσει τὴν ἐντολὴ νὰ παρουσιάσω τὸ νέο ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τὸν Καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Rice τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, κ. Πολυχρόνη Σπανό. Ὡς ὁμότεχνος καὶ φίλος του, ἀποδέχτηκα μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ τὴν ἐντολὴ νὰ ἀπευθύνω τὸν καθιερωμένο χαιρετισμὸ κατὰ τὴν ἀποφινὴ ἐπίσημη ὑποδοχὴ του.

Ἡ ἐπιστῆμη τῆς «Μηχανικῆς» ὑπὸ τὴν εὐρεϊαν τοῦ ὅρου ἔννοια καλύπτει μία ἐκτεταμένη γνωστικὴ περιοχὴ, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἀκρογωνιαίῳ λίθῳ ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζονται σχεδὸν ὅλες οἱ ἐπιστῆμες ποὺ καλλιεργοῦνται κυρίως ἀπὸ Πολυτεχνικὲς Σχολές. Ἡ ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἐλληνικὴ συμβολὴ στὴν περιοχὴ τῆς Μηχανικῆς συνεχίζεται καὶ σήμερα ἀπὸ Ἑλλήνες ἐρευνητὲς τόσο στὴ χώρα μας, ὅσο καὶ στὸ ἐξωτερικόν. Τὴν τελευταία 30ετία ὑπάρχει πράγματι μεγάλος ὄγκος ἐρευνητικῶν ἐργασιῶν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων στὴν εὐρύτερη περιοχὴ τῆς «Μηχανικῆς», δημοσιευθεῖσῶν στὰ πλέον ἔγκριτα διεθνοῦς κυκλοφορίας περιοδικά. Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν διεθνῇ ἐπιθεώρηση "Mechanics Reviews", τὰ τελευταῖα 20 χρόνια οἱ Ἑλλήνες ἐρευνητὲς καταλαμβάνουν διεθνῶς τὶς πρῶτες 10-15 θέσεις ἀπὸ πλευρᾶς ἀριθμοῦ ἐπιστημονικῶν δημοσιεύσεων ἐτησίως.

Ἕνας Ἑλλὴν ἐρευνητὴς ἰδιαίτερα διακρινόμενος στὴν περιοχὴ τῆς «Μηχανικῆς» εἶναι ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Rice (Huston Texas) κ. Πολυχρόνης Σπανός, τοῦ ὁποίου τὸ ἐρευνητικὸ ἔργο ἐστιάζεται στὴ μελέτη μὴ γραμμικῆς δυναμικῆς καὶ ταλαντώσεων συστημάτων μέσω προσδιοριστικῶν καὶ στοχαστικῶν ἀναλύσεων.

Ὁ κ. Σπανός γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα τὸ 1950. Εἶναι πατέρας 2 παιδιῶν. Τὶς ἐγκύκλιες σπουδές του ἐπεράτωσε στὸ Πρότυπο Γυμνάσιο τῆς Βαρβακείου Σχολῆς καὶ τὴν ἴδια χρονιά ἐπέτυχε στὶς εἰσαγωγικὲς ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς

Μηχανολόγων - Ηλεκτρολόγων του ΕΜΠ, από την οποία απέφοίτησε ως υπότροφος του ΙΚΥ το 1973. Έν συνεχεία μετέβη στις ΗΠΑ, όπου έγινε δεκτός ως υπότροφος από το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του Τεχνολογικού Ινστιτούτου της Καλιφόρνιας, από το οποίο το 1974 έλαβε το δίπλωμα MSc. Το 1976 έλαβε από το ίδιο Πανεπιστήμιο το διδακτορικό του δίπλωμα (PhD) με ύψηλή διάκριση στην περιοχή της «Εφαρμοσμένης Μηχανικής» με παράλληλες συμβολές στα Έφαρμοσμένα Μαθηματικά και την Οικονομική των Επιχειρήσεων. Ο κ. Σπανός διετέλεσε Καθηγητής στο πανεπιστήμιο του Τέξας (Austin) από το 1981-1983, στο Πανεπιστήμιο του Rice (Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών και Τμήμα Μηχανολόγων) από το 1984-1988, ενώ από το 1988 έως σήμερα είναι καθηγητής του ιδίου Πανεπιστημίου στην έδρα L.R.Ryon της Έπιστήμης του Μηχανικού (Engineering Science).

Έπιστημονικό - Έρευνητικό έργο

Τα έπιστημονικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στα δυναμικά συστήματα με έμφαση στη μη γραμμική συμπεριφορά και στοχαστική (πιθανοτική) ανάλυση προβλημάτων, τα οποία έχουν εφαρμογές στις περιοχές δομικής μηχανικής, αεροδιαστημικής, αντισεισμικής ανάλυσης και θαλασσιών κατασκευών. Έχει ασχοληθεί επίσης με ειδικότερα προβλήματα σύνθετων υλικών και με αλγορίθμους επεξεργασίας σημάτων για ιατροβιολογικές εφαρμογές, όπως ηλεκτροκαρδιογραφήματα. Έχει επινοήσει τεχνικές επίλυσεως τόσο αναλυτικές, όσο και αριθμητικές, οι οποίες απαιτούν προχωρημένο υπολογιστικό προγραμματισμό και χρήση υπερυπολογιστών. Προσδιοριστικές και στοχαστικές διαφορικές εξισώσεις ως και εξισώσεις διαφορών, ενσωματώνει με επιτυχία σε διάφορα αριθμητικά σχήματα. Επίσης βελτιωμένες τεχνικές τυχαίας έξομοίωσης Μόντε Κάρλο συνδυάζει εύστοχα με προχωρημένες μεθόδους επεξεργασίας σημάτων και εκτίμησης ασφαλείας, οι οποίες περιέχουν ψηφιακούς ήθμους και μετασχηματισμούς κυματιδίων.

Η άποψινή ομιλία του κ. Σπανού έχει ως θέμα την ιστορική εξέλιξη και συμβολή των κυματιδίων στην αξιόπιστη ανάλυση σημάτων σε προβλήματα μη γραμμικής δυναμικής, στα οποία λαμβάνεται υπόψη ή μεταβολή των συχνοτήτων συναρτήσεως του χρόνου. Έχει επιβλέψει 37 μεταπτυχιακές εργασίες και τις διδακτορικές διατριβές 29 φοιτητών, μεταξύ των οποίων υπάρχει ικανός αριθμός ελληνικών έπιστημόνων. Η έρευνητική του ομάδα περιλαμβάνει σήμερα 15 μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Διαθέτει πλούσια συγγραφική δραστηριότητα, έχοντας δημοσιεύσει περισσότερες από 250 εργασίες σε έγκριτα περιοδικά ή σε πρακτικά συνεδρίων, ενώ είναι εκδότης ή συνεκδότης σε περισσότερους από 19 τόμους βιβλίων ή πρακτικών διεθνών συνεδρίων. Από το 1990 οργανώνει κάθε 4 χρόνια στην Ελλάδα το Διεθνές Συνέδριο της Υπολογιστικής Στοχαστικής Μηχανικής (Κέρκυρα 1990, Αθήνα 1994, Σαντορίνη 1998, Κέρκυρα 2002). Ανήκει στην εκδοτική επιτροπή αρκετών γνωστών εγκρίτων διεθνούς κυκλοφορίας έρευνητικών περιοδικών και είναι ο επίκεφαλής εκδότης του γνωστού διεθνούς περιοδικού «Μη Γραμμική Μηχανική», και συνεκδότης του διεθνούς περιοδικού «Πιθανοτική Τεχνική Μηχανική». Διετέλεσε τεχνικός σύμβουλος σε πολλούς κρατικούς και ιδιωτικούς διεθνείς επιστημονικούς οργανισμούς.

Διεθνής αναγνώριση

Έχει τύχει πολλών διεθνών αναγνωρίσεων. Από την Εταιρεία Μηχανολόγων Μηχανικών των ΗΠΑ έλαβε τα μετάλλια των έτών 1982 και 1991, το δέ 1988 το βραβείο Huber της Αμερικανικής Εταιρείας Πολιτικών Μηχανικών. Επίσης από την ίδια εταιρεία έλαβε το Μετάλλιο Φρόύντενθαλ (Freudenthal) το 1992 για τη συμβολή του στη στοχαστική μηχανική και στην ανάλυση αξιοπιστίας, και το 1999 το Μετάλλιο Νιούμαρκ (Newmark) για τη συμβολή του στη θεωρία και εφαρμογές της δυναμικής και των ταλαντώσεων. Το 1995 έλαβε το βραβείο ύψηλης ερευνητικής επιδόσεως για δόκιμους επιστήμονες από το γερμανικό ίδρυμα Χούμπολτ (Humbolt) για τη συμβολή του στην Επιστήμη του Μηχανικού. Το 1997 έλαβε στο Kyoto της Ιαπωνίας από την Διεθνή Ένωση Δομικής Ασφάλειας και Αξιοπιστίας το βραβείο στοχαστικής δυναμικής έρευνας, ενώ το 2004 έλαβε από την Αμερικανική Εταιρεία Πολ. Μηχανικών το Μετάλλιο "Von Karman" για το συνολικό του έργο στην περιοχή της Μηχανικής. Ο κ. Σπανός είναι ένας έμπνευσμένος δάσκαλος των τεχνικών επιστημών, ο οποίος έχει λάβει δυο φορές (1995, 1996) το βραβείο άριστης διδασκαλίας από το πανεπιστήμιο Rice στο όποιο υπηρετεί. Είναι έταϊρος (Fellow) των Αμερικανικών επιστημονικών εταιρειών Μηχανολόγων Μηχανικών, Πολιτικών Μηχανικών, της Αμερικανικής Ακαδημίας Μηχανικής και του ιδρύματος Άλεξάντερ φόν Χούμπολτ (Humbolt). Είναι επίσης μέλος (κατόπιν τιμητικής πρόσκλησης) σε πολλές διεθνείς επιστημονικές εταιρείες.

Ὁ κ. Σπανός εἶναι ἔνθερος καὶ ἀφοσιωμένος ὑποστηρικτὴς τοῦ ἐλληνικοῦ στοιχείου, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν ἔντονη παρουσία του στὸν ἐλληνικὸ χῶρο μὲ τὴ μορφή ἐπιστημονικῶν συνεργασιῶν μὲ Ἑλληνας συναδέλφους, μὲ τὴν ἐπίβλεψη καὶ καθοδήγηση ἐλλήνων φοιτητῶν στὸ ἴδρυμά του καὶ σὲ ἰδρύματα τῆς Ἑλλάδος, ὥς καὶ τὴν πραγματοποίηση ἐπιστημονικῶν σεμιναρίων σὲ πολλὰ ἐλληνικὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα.

Ἀγαπητὲ συνάδελφε καὶ φίλε Πολυχρόνη,

Δὲ νομίζω ὅτι χρειάζεται νὰ ὁμιλήσω περισσότερο, ὅταν πολὺ καλύτερα καὶ πειστικότερα ὁμιλεῖ τὸ λαμπρὸ καὶ διεθνῶς ἐκτιμώμενο ἐρευνητικὸ καὶ γενικότερα ἐπιστημονικὸ σου ἔργο. Ἐνα ἔργο, τὸ ὁποῖο δικαίως σὲ ἔχει ἀναδείξει σὲ ἓνα κορυφαῖο ἐπιστήμονα στὴν ἐρευνητικὴ περιοχὴ πὺν διακονεῖς. Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν σὲ ἀναγνώριση αὐτῆς τῆς μεγάλης σου προσφορᾶς σὲ ὑποδέχεται ἀπόψε στοὺς κόλπους τῆς μὲ τὴν εὐχή, ἀλλὰ καὶ τὴν πεποίθηση ὅτι θὰ ἀνταποκριθεῖς στὶς προσδοκίες μας, ἐνισχύοντας καὶ ἀπὸ αὐτὴ τὴ νέα θέση τοῦ Ἀντεπισταλλόντος μέλους τὴν ἐπιστήμη, στὴν ὁποία τόσα πολλὰ μέχρι σήμερα ἔχεις προσφέρει.

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΚΥΜΑΤΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗ ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ

κ. ΠΟΛΥΧΡΟΝΗ ΔΗΜ. ΣΠΑΝΟΥ

Κύριε Πρόεδρε,

Σᾶς εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὸν ἐγκάρδιο χαιρετισμὸ κατὰ τὴν ἀποφινὴ ἐπίσημη ὑποδοχὴ μου στὸ ἀνώτατο πνευματικὸ ἴδρυμα τῆς χώρας. Θερμὲς εὐχαριστίες ἐπίσης ὀφείλονται στὸ διακεκριμένο συνάδελφο καὶ φίλο, Ἀκαδημαϊκὸ Ἀντώνη Κουνάδη, γιὰ τὴν εὐμενῇ παρουσίαση τοῦ ἔργου μου καὶ τὴν τιμητικὴ ἀναφορὰ στὸ πρόσωπό μου. Ὦντας βαθύτατα συγκινημένος, αἰσθάνομαι ἰδιαίτερο χρέος νὰ ἐκφράσω τίς θερμότερες τῶν εὐχαριστιῶν μου στὴν Ὀλομέλεια τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία μοῦ ἔκανε τὴν τιμὴ νὰ με συμπεριλάβει στὰ μέλη της.

Εἶναι φυσικὸ τὴ σημαντικὴ αὐτὴ στιγμὴ νὰ ἀναλογισθῶ μὲ εὐγνωμοσύνη τὰ ὅσα μοῦ προσέφερε ἡ οἰκογένειά μου καὶ ἰδιαίτερα οἱ γονεῖς μου Δημήτριος Σπανὸς καὶ Αἰκατερίνη Μπονάρου-Σπανοῦ. Οἱ γονεῖς μου ἐργάσθηκαν ὡς ἐκπαιδευτικοὶ στὴν ἀγαπημένη μου γενέτειρα καὶ ἱστορικὴ πόλη τῆς Μεσσηνίας, κοινῶς γνωστὴ ὡς Νησί. Ὑπῆρξαν μόνιμοι δάσκαλοί μου στὰ θέματα τοῦ «εὖ ζεῖν» καὶ οἱ πρῶτοι μου μέντορες στὴν ποσοτικὴ ἀνάλυση καὶ ἐπιστημονικὴ ἀναζήτηση. Τοὺς εὐχαριστῶ μὲ εὐλάβεια γιὰ τὴ δυνατὴ ἀγάπη τους, ποὺ ὅμως σεβάστηκε τὴν προσωπικὴ μου ἀνεξαρτησία καὶ ἐπιστημονικὴ δίψα.

Παράλληλα θέλω νὰ εὐχαριστήσω τὰ παιδιὰ μου, Δημήτρη καὶ Εὐῆ, ποὺ παρעυρίσκονται γιὰ τὴν ἀποφινὴ ἐκδήλωση ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς, γιὰ τὴν ἀδιακώβευτὴ ἀγάπη τους, τίς ὑγιεῖς ἐπιστημονικὲς τους ἀνησυχίες καὶ τὸν ἀταλάντευτο ρόλο τους ὡς δικαίων καὶ χαρισματικὰ ἀνηλεῶν κριτῶν τῶν προσωπικῶν ἐπιλογῶν μου καὶ ἐπιστημονικῆς φιλοσοφίας.

Αὐτὴ τὴ βραδιά ἀναλογίζομαι ἐπίσης μὲ συγκίνηση τὸν καθηγητὴ μου στὰ μαθηματικὰ στὴ Βαρβάκειο Πρότυπο Σχολή, κ. Γραφάκο ἢ κατὰ τοὺς τότε Βαρβακειόπαιδες, Μάστορα, τοῦ ὁποίου ἡ σοφία γιὰ τίς ἀνθρώπινες σχέσεις καὶ ἡ ρεαλιστικὴ ἀναγνώριση τῶν δυνατοτήτων τῶν μαθητῶν του ἐπέδρασε κατα-

λυτικά στην ώριμότητα και επιστημονική συνείδηση πολλῶν ἐκ τῶν τότε μαθητῶν μου, συμπεριλαμβανομένου και ἐμοῦ. Μὲ τὴν ἴδια διάθεση θυμᾶμαι τὸν καθηγητὴ μου στὰ μαθηματικά, στὸ Ἐθνικὸ Μετσόβιο Πολυτεχνεῖο, κ. Παπασπύρου μὲ τὸν ὁποῖο ποτὲ δὲν ἐπικοινωνήσα ἐκτὸς τῆς αἵθουσας διδασκαλίας. Παρὰ ταῦτα, ἡ ἐπιλογή του νὰ παρουσιάσει τὰ μαθήματα Ἀπειροστικοῦ καὶ Ὀλοκληρωτικοῦ Λογισμοῦ μὲ περίτεχνη καὶ αὐστηρὴ χροιά Μαθηματικῆς Ἀνάλυσης ἐπηρέασε τὴν ἐρευνητικὴ μου μεθοδολογία καθοριστικὰ καὶ ἀνεξίτηλα.

Στὸν ἐπιβλέψαντα τὴ διδακτορικὴ διατριβή μου καθηγητὴ, τοῦ Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Καλιφορνίας, γιὰ πολλοὺς CALTECH, Δόκτορα Bill Iwan, ἐκφράζω τὴν εὐγνωμοσύνη μου γιὰ τὴ μύση μου στὸν ἐνδιαφέροντα καὶ ὁμορφο, ἂν ὄχι ποιητικό, τομέα τῆς δυναμικῆς καὶ ταλαντώσεων, καὶ γιὰ τὸ διαρκὲς μῆνυμά του ὅτι τὰ τεχνικὰ κείμενα πρέπει νὰ χαρακτηρίζονται ἀπὸ ἀκρίβεια καὶ συντομία ἀνάλογη ἐκείνων τῶν μαθηματικῶν θεωρημάτων καὶ τύπων.

Τέλος, εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδιάς τὴν πληθώρα τῶν διδακτορικῶν σπουδαστῶν μου, Ἑλλήνων καὶ ἀλλοδαπῶν, πού μοιράστηκαν καὶ μοιράζονται τὴν ἀγωνία, ἀπογοήτευση, ἐνθουσιασμό, καὶ ἀνταμοιβὴ τῆς ρηξικέλευθης ἐρευνας. Εὐχαριστῶ ἰδιαίτερα τὸν λίαν ἐπιμελῆ Χιώτη μαθητὴ μου καὶ ἀπόφοιτο τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Νικόλαο Πολίτη, γιὰ τὴ βοήθειά του στὶς ὀπτικές λεπτομέρειες τῆς ἀποφινῆς ὁμιλίας μου.

Ὁ τίτλος τῆς ὁμιλίας εἶναι: **Ἀριθμητικὰ Κυματίδια καὶ Ἐφαρμογές στὴ Στοχαστικὴ Δυναμικὴ.** Δηλαδή, ἀνάλυση τῆς δυναμικῆς συμπεριφορᾶς κατασκευῶν καὶ συστημάτων πού ὑπόκεινται σὲ φορτία, τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζονται ἀπὸ ἀβεβαιότητα ὡς πρὸς τὴν ἔντασή τους καὶ τὴν χρονικὴ ἐξέλιξή τους. Ἡ ἀνάλυση γίνεται μὲ μιὰ βέλτιστα τοποθετημένη στὸν ἄξονα τῶν χρόνων οἰκογένεια βραχυχρόνιων συναρτήσεων, τὰ κυματίδια.

Ἐκ προοιμίου θέλω νὰ διευκρινίσω ὅτι οἱ μέθοδοι, στὶς ὁποῖες θὰ ἀναφερθῶ, χρησιμοποιοῦν προχωρημένα μαθηματικὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα θὰ προσπαθῶ νὰ ἀποφύγω κατὰ τὸ δυνατόν. Σημειῶνω θεθαίως ὅτι λεπτομερεῖς ἀναφορὲς καὶ τεκμηριώσεις θὰ ὑπάρξουν στὸ σχετικὸ ἀνάτυπο ἐκ τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ ἐπισημάνω ὅτι τὴν πλειονότητά τους οἱ παρουσιάσεις στὰ θέματα ἀριθμητικῶν κυματιδίων χαρακτηρίζονται ἀπὸ μιὰ ἀρχὴ ἀπροσδιοριστίας. Δηλαδή, τὰ σφάλματα σὲ ἀναφορὰ μὲ τὴν ἀκριβολογία καὶ τὴ μεταδοτικότητα τοῦ ὁμιλητοῦ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐλαχιστοποιηθοῦν ταυτόχρονα. Ἐγὼ πάντως θὰ προσπαθῶ!

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

Συχνά σέ προβλήματα δυναμικής οί διεγέρσεις χαρακτηρίζονται από μεταβολές στο χρόνο τών κυριαρχουσών συχνοτήτων. Για τὸ λόγο αὐτὸ δὲν ἐνδείκνυται ἡ ἀνάλυσή τους μὲ μεθόδους στάσιμων ἀνερίξεων. Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ἀποτελοῦν τὰ σεισμικὰ κύματα, τὰ ὁποῖα παρουσιάζουν μηδενικὴ ἀρχικὴ τιμὴ, αἰφνίδιες ἐκτονώσεις ἐνέργειας, ἀλλαγές στοὺς περιεχόμενα τών συχνοτήτων, καὶ φθίνουσα ἔνταση μὲ τὸ χρόνο (Trifunac 1971).

Τὶς τελευταῖες δεκαετίες σημαντικὴ ἐρευνητικὴ δραστηριότητα ἔχει κατευθυνθεῖ στὴν ἀνάλυση μὴ-στάσιμων σημάτων καὶ τὴν πρόβλεψη τών στατιστικῶν χαρακτηριστικῶν τῆς ἀπόκρισης τών κατασκευῶν. Οἱ ἀρχικὲς προσπάθειες ἐπικεντρώθηκαν στὴν τροποποίηση τών μεθόδων, ποὺ εἶχαν ἤδη ἀναπτυχθεῖ στὴν καλὰ τεκμηριωμένη θεωρία στάσιμων κυμάτων. Κατ' αὐτὴ τὴν προσέγγιση, γιὰ διεγέρσεις, οἱ ὁποῖες μποροῦν νὰ διαιρεθοῦν σὲ μεγάλα τμήματα ποὺ εἶναι στάσιμα, παράμετροι ἀπόσβεσης ποὺ εἶναι συναρτήσεις τοῦ χρόνου ἔχουν χρησιμοποιοθεῖ γιὰ τὴν πρόβλεψη τῆς στάσιμης ἀπόκρισης (Vanmarcke 1976). Σὲ μετέπειτα ἐργασίες γιὰ τὸν προσδιορισμὸ τῆς ἀπόκρισης τών κατασκευῶν ἡ διέγερση θεωρήθηκε ὡς μιὰ βραδέως μεταβαλλόμενη ἀνέλιξη, ἡ ὁποία ὀρίζεται ὡς τὸ γινόμενο μιᾶς ντετερμινιστικῆς (προσδιοριστικῆς) συνάρτησης μεταβολῆς τοῦ πλάτους καὶ μιᾶς στάσιμης ἀνέλιξης (Priestley 1965; Priestley 1981). Ἡ προσέγγιση αὐτὴ ἔτυχε εὐρείας ἐφαρμογῆς μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προταθοῦν διάφορες συναρτήσεις μεταβολῆς τοῦ πλάτους (Borino et al. 1988; Gasparini and DebChaudhury 1980; Muscolino 1988; Quek et al. 1990; Senthilnathan and Lutes 1988). Πέραν αὐτοῦ, ὅμως, εἶναι γενικὰ ἀποδεκτὸ ὅτι ἡ παράλειψη τῆς μεταβολῆς τῆς συχνότητας τῆς διεγέρσεως μὲ τὸ χρόνο ὁδηγεῖ σὲ σημαντικὲς ἀποκλίσεις στὸν προσδιορισμὸ τῆς ἀπόκρισης γραμμικῶν καὶ μὴ γραμμικῶν συστημάτων (Conte and Peng 1997; Papadimitriou 1990; Saragoni and Hart 1972; Yeh and Wen 1990). Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἀρκετὲς ἐργασίες ἔχουν ἐκπονηθεῖ μὲ στόχο τὸν προσδιορισμὸ τῆς ἀπόκρισης κατασκευῶν μὲ περισσότερο ρεαλιστικὲς προσεγγίσεις τῆς διέγερσης, οἱ ὁποῖες λαμβάνουν ὑπόψη τὴ μεταβολὴ τών συχνοτήτων μὲ τὸν χρόνο (Conte and Peng 1997; Grigoriu et al. 1988; Kubo and Penzien 1979; Lin and Yong 1987).

Ἡ ἀνάλυση μὲ ἀριθμητικὰ κυματίδια προσέλκυσε μεγάλο ἐρευνητικὸ ἐνδιαφέρον κατὰ τὶς τελευταῖες δύο δεκαετίες. Ἡ βασικὴ ἰδέα τῆς μεθόδου εἶναι ἡ ἀνάλυση ἑνὸς σήματος σὲ μιὰ διπλὴ σειρά συναρτήσεων βάσης, — τὰ «ἀριθμη-

τικά κυματίδια» — οι όποιες παράγονται από τη «μητρική συνάρτηση» με αλλαγή κλίμακας και μετατόπιση. Σε αντίθεση με τα ήμίτονα και τα συνημίτονα στην παραδοσιακή ανάλυση Fourier, που εκτείνονται στο άπειρο, τα αριθμητικά κυματίδια φθίνουν μέσα σε ένα πεπερασμένο διάστημα. Τα αριθμητικά κυματίδια που αντιστοιχούν σε μεγάλες συχνότητες έχουν μικρή υποστήριξη στο πεδίο του χρόνου, ενώ τα αριθμητικά κυματίδια που αντιστοιχούν σε χαμηλότερες συχνότητες έχουν μεγαλύτερη υποστήριξη στο πεδίο του χρόνου. Με τον τρόπο αυτό ο μετασχηματισμός με αριθμητικά κυματίδια παρέχει μια περιγραφή του σήματος στο πεδίο χρόνου-συχνότητας ικανή να αποτυπώσει φαινόμενα μικρής διάρκειας και υψηλής συχνότητας (Cohen 1995; Qian 2001). Από τις πρώτες εργασίες με εφαρμογές των αριθμητικών κυματιδίων μπορεί να αναφέρει κανείς εκείνες των Goupillaud et al. 1984 και των Grossmann and Morlet 1984. Σύντομα, όμως, δημοσιεύθηκαν εργασίες που ενίσχυσαν τη μαθηματική τεκμηρίωση της ανάλυσης με αριθμητικά κυματίδια (Daubechies 1988; Daubechies 1992; Mallat 1989), έκτοτε δε υπάρχει πληθώρα βάσεων αριθμητικών κυματιδίων διαθέσιμη στη βιβλιογραφία. Λόγω των ελκυστικών χαρακτηριστικών που έχουν τα αριθμητικά κυματίδια στην ανάλυση χρόνου-συχνότητας, ο μετασχηματισμός με αριθμητικά κυματίδια παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία σε σχέση με τις παραδοσιακές μεθόδους γραμμικής ανάλυσης χρόνου-συχνότητας, όπως ο βραχύς μετασχηματισμός Fourier, και ο μετασχηματισμός Gabor (Gabor 1946).

Η αποτελεσματικότητα του μετασχηματισμού με αριθμητικά κυματίδια στην ανάλυση των κατασκευών έχει καταδειχθεί μέσω μεγάλου αριθμού εφαρμογών (Spanos and Zeldin 1997, Spanos et al. 2005). Ο μετασχηματισμός με αριθμητικά κυματίδια έχει χρησιμοποιηθεί για ανάλυση και σύνθεση σεισμικών κυμάτων (Iyama and Kuwamura 1999) και τη μοντελοποίηση στοχαστικών συστημάτων (Agrawal 1998). Άλλες εφαρμογές περιλαμβάνουν την ανάλυση ταλαντώσεων δυναμικών συστημάτων με μεταβαλλόμενα στο χρόνο χαρακτηριστικά (Carmona et al. 1998; Newland 1994a; Newland 1994b; Spanos and Zeldin 1997). Προβλήματα ταλαντώσεων έχουν επίσης προσεγγισθεί με σχήματα που συνδυάζουν αριθμητικά κυματίδια με την κλασσική μέθοδο Galerkin (Diaz and Yamaura 2001) ή τη μέθοδο πεπερασμένων στοιχείων (Youche et al. 1998). Επιπλέον εφαρμογές στην ανάλυση δοκών (Mei et al. 1998), συστημάτων σεισμικής μόνωσης βάσης (Basu and Gupta 1999b) και πλακών (Mei et al. 1998; Youche et al. 1998) έχουν αναπτυχθεί. Σημαντική προσπάθεια έχει αφιερωθεί στη στατιστική περιγραφή της απόκρισης γραμμικών συ-

στημάτων υπό σεισμικές διεγέρσεις. Επίσης μη πεπλεγμένες σχέσεις έχουν εξαχθεί για τα χρονικά μεταβαλλόμενα φάσματα διεγερσης και απόκρισης (Basu and Gupta 1997; Basu and Gupta 1998; Basu and Gupta 2000; Basu and Gupta 2001). Ο τομέας έλέγχου δυναμικών συστημάτων, των οποίων τα χαρακτηριστικά μεταβάλλονται στο χρόνο, έχει προωθηθεί από την εφαρμογή της ανάλυσης αριθμητικών κυματιδίων (Hsiao and Wang 1998; Zhou et al. 1999).

Πολλές είναι και οι εφαρμογές των αριθμητικών κυματιδίων στην αναγνώριση συστημάτων. Οι εφαρμογές αυτές βασίζονται στις ιδιότητες έντοπισμού του μετασχηματισμού με αριθμητικά κυματίδια. Οι ιδιοσυχνότητες του συστήματος μπορούν να προσδιορισθούν από τα σημεία μεγιστοποίησης της μέσης τετραγωνικής τιμής των συντελεστών του μετασχηματισμού της απόκρισης. Επιπλέον ή απόσβεση του συστήματος μπορεί να προσδιορισθεί από τον ρυθμό μεταβολής της φάσης των συντελεστών του μετασχηματισμού (Ruzzene et al. 1997; Staszewski 1998a; Staszewski and Chance 1997) ή με τη μέθοδο λογαριθμικής ελάττωσης (Hans et al. 2000; Lamarque et al. 2000). Αριθμητικά κυματίδια σε συνδυασμό με τη μέθοδο Galerkin έχουν εφαρμοσθεί στο πρόβλημα προσδιορισμού χαρακτηριστικών δυναμικών συστημάτων (Ghanem and Romeo 2000). Τα αριθμητικά κυματίδια έχουν επίσης εφαρμοσθεί στον έντοπισμό μη γραμμικότητας σε δυναμικά συστήματα και στην πρόβλεψη όριακών κύκλων στη μη γραμμική απόκριση συστημάτων (Lind et al. 2001).

Ο μετασχηματισμός με αριθμητικά κυματίδια έχει ακόμη χρησιμοποιηθεί για τον έντοπισμό ρωγμών σε δομικά συστήματα και στην εκτίμηση αξιοπιστίας των κατασκευών. Λόγω της ιδιότητας έντοπισμού, ο μετασχηματισμός μπορεί να συλλάβει απότομες αλλαγές και ασυνέχειες και κατά συνέπεια να προειδοποιήσει για βλάβες στο δομικό σύστημα. Η αναπαράσταση του μετασχηματισμού στο πεδίο χρόνου κλιμάκων μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ποσοτικοποίηση της εκτίμησης του εύρους της βλάβης, καθώς και στην παρακολούθηση της επέκτασης της βλάβης στο υλικό. Επιπλέον, έχει χρησιμοποιηθεί για τον έντοπισμό βλαβών σε κιβώτια μετάδοσης κίνησης (Gaul and Hurlebaus 1998; Staszewski 1998b; Staszewski and Tomlinson 1994; Wang and McFadden 1995; Wang and McFadden 1996).

Μεταξύ των διαφόρων βάσεων αριθμητικών κυματιδίων, που έχουν αναπτυχθεί, τα αρμονικά κυματίδια (Newland 1993) παρουσιάζουν συγκεκριμένες επιθυμητές ιδιότητες για εφαρμογές στη στοχαστική δυναμική. Τα αριθμητικά κυματίδια σε διάφορες κλίμακες δεν παρουσιάζουν επικάλυψη στις συχνότητες.

Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε άπλοποιήσεις κατά τη στατιστική περιγραφή των χαρακτηριστικών τόσο της διέγερσης, όσο και της απόκρισης των δυναμικών συστημάτων.

Στη συνέχεια δίδεται μια σύντομη περιγραφή των δυνατών εφαρμογών των αρμονικών αριθμητικών κυματιδίων. Η ιδιότητα της μη επικάλυψης των αρμονικών αριθμητικών κυματιδίων οδηγεί σε απλούστερες εκφράσεις για τα φάσματα μη στάσιμων ανελίξεων και στην πρόβλεψη των αποκρίσεων γραμμικών και μη γραμμικών συστημάτων.

2. ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΕ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΚΥΜΑΤΙΔΙΑ

2.1 Συνεχής και μέσω διακεκριμενοποίησης μετασχηματισμός με αριθμητικά κυματίδια.

Στην έννοια αυτή παρουσιάζεται μια σύντομη περιγραφή των ιδιοτήτων του μετασχηματισμού αριθμητικών κυματιδίων. Έστω $f(t)$ μια συνάρτηση που ανήκει στο χώρο των συναρτήσεων πεπερασμένης ενέργειας. Δηλαδή,

$$\int_{-\infty}^{\infty} |f(t)|^2 dt < \infty \quad (1)$$

Για τον μετασχηματισμό με αριθμητικά κυματίδια της συνάρτησης $f(t)$, εισάγεται μια άλλη συνάρτηση του ίδιου χώρου που ικανοποιεί τη σχέση

$$C_{\psi} = \int_{-\infty}^{\infty} \frac{|\hat{\psi}(\omega)|^2}{|\omega|} d\omega < \infty, \quad (2)$$

όπου

$$\hat{\psi}(\omega) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} \psi(t) e^{-i\omega t} dt \quad (3)$$

είναι ο μετασχηματισμός Fourier της συνάρτησης $\psi(t)$. Η συνάρτηση $\psi(t)$ ονομάζεται βασικό ή μητρικό αριθμητικό κυματίδιο και η εξίσωση Έξ. (2) αποτελεί τη συνθήκη αποδεκτότητας. Τα αριθμητικά κυματίδια $\psi_{a,b}(t)$ κατασκευά-

ζονται με ἀλλαγή κλίμακας καὶ μετατόπιση τοῦ μητρικοῦ ἀριθμητικοῦ κυματιδίου $\psi(t)$. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ εἰσάγονται μίᾳ παράμετρος κλίμακας a καὶ μίᾳ παράμετρος μετατόπισης b . Ἔτσι, ἡ ἐξίσωση ἀριθμητικῶν κυματιδίων ἔχει τὴ μορφή

$$\psi_{a,b}(t) = \frac{1}{\sqrt{|a|}} \psi\left(\frac{t-b}{a}\right); \quad a, b \in \mathbf{R} \quad (4)$$

Πιὸ συγκεκριμένα ἡ παράμετρος κλίμακας, a , καθορίζει τὴ συχνότητα τοῦ ἀριθμητικοῦ κυματιδίου καὶ ἡ παράμετρος μετατόπισης, b , περιορίζει τὴ συνάρτηση περὶ τὸ κέντρο $t=b$.

Ὁ μετασχηματισμὸς με ἀριθμητικὰ κυματίδια μιᾶς συνάρτησης $f(t)$, ὡς πρὸς μιὰ βάση πού ὀρίζεται ἀπὸ τὸ μητρικὸ ἀριθμητικὸ κυματίδιο $\psi(t)$, δίδεται ἀπὸ τὴν ἐξίσωση

$$W_{\psi}^C f(a,b) = \frac{1}{\sqrt{a}} \int_{-\infty}^{\infty} f(t) \psi^*\left(\frac{t-b}{a}\right) dt, \quad (5)$$

ὅπου $\psi^*(t)$ εἶναι ἡ μιγαδικὴ συζυγὴς συνάρτηση τῆς $\psi(t)$. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἡ ἐξίσωση Ἐξ. (5) εἶναι ἐπίσης γνωστὴ στὴ βιβλιογραφία ὡς συντελεστὴς ἀριθμητικῶν κυματιδίων. Τὸ μέγεθος τοῦ συντελεστῆ ἀριθμητικῶν κυματιδίων ἐκφράζει τὸ βαθμὸ ὁμοιότητος τῆς συνάρτησης $f(t)$ με τὴ μητρικὴ συνάρτηση ὑπὸ κλίμακα, a , στὴν περιοχὴ περὶ τὸ σημεῖο $t=b$. Ἡ συνάρτηση $f(t)$ μπορεῖ νὰ κατασκευαστεῖ ἀπὸ τοὺς συντελεστὲς ἀριθμητικῶν κυματιδίων τῆς Ἐξ. (5) σύμφωνα με τὴ σχέση

$$f(t) = \frac{1}{2\pi C_{\psi}} \int_{-\infty}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{1}{a^2} W T_f(a,b) \psi\left(\frac{t-b}{a}\right) da db. \quad (6)$$

Ἡ ἐξίσωση Ἐξ. (5) εἶναι γνωστὴ στὴ βιβλιογραφία ὡς συνεχὴς μετασχηματισμὸς με ἀριθμητικὰ κυματίδια καὶ χρησιμοποιεῖται στὴν ἀνάλυση συνεχῶν σημάτων. Γιὰ τὴν ἀνάλυση διακριτῶν σημάτων χρησιμοποιεῖται ὁ διακριτὸς μετα-

σχηματισμός με αριθμητικά κυματίδια. Στην περίπτωση αυτή, οι κλίμακες και οι παράμετροι μετατόπισης των αριθμητικών κυματιδίων δεν μπορούν να πάρουν αυθαίρετα όποιεσδήποτε τιμές, αλλά μόνο τιμές, που καθορίζονται από κάποιο συγκεκριμένο σχήμα διακεκριμενοποίησης. Ό, μέσω διακεκριμενοποίησης, μετασχηματισμός με αριθμητικά κυματίδια ορίζεται από τη σχέση

$$W_{\psi}^D f(a_j, b_{j,k}) = \frac{1}{\sqrt{|a_j|}} \int_{-\infty}^{\infty} f(t) \psi^* \left(\frac{t - b_{j,k}}{a_j} \right) dt, \quad (7)$$

όπου $j \in \mathbb{N}$ και $k \in \mathbb{Z}$. Για παράδειγμα, σε ένα κοινό σχήμα διακεκριμενοποίησης ή παράμετρος κλίμακας μπορεί να αναπτυχθεί σε ένα δυαδικό κάναβο δίδοντας $a_j = 2^j$ και $b_{j,k} = k2^j$.

2.2 Άρμονικά αριθμητικά κυματίδια.

Ανάμεσα στους μετασχηματισμούς με αριθμητικά κυματίδια, που είναι διαθέσιμοι στη βιβλιογραφία, ο μετασχηματισμός με άρμονικά κυματίδια (Newland 1993) έχει προσελκύσει αυξανόμενο έρευνητικό ενδιαφέρον. Σε αντίθεση με τις άλλες διαθέσιμες στη βιβλιογραφία βάσεις, τα άρμονικά κυματίδια χαρακτηρίζονται από ζώνες συχνοτήτων χωρίς επικάλυψη. Αυτή η ιδιότητα καθιστά το μετασχηματισμό με άρμονικά αριθμητικά κυματίδια κατάλληλο για την εκτίμηση χρονικά εξαρτώμενων φασματικών χαρακτηριστικών. Επιπλέον, η ευελιξία που προσφέρει ο μετασχηματισμός με άρμονικά αριθμητικά κυματίδια σε ό,τι αφορά τον βαθμό ανάλυσης διακεκριμένων σημάτων στο πεδίο χρόνου-συχνοτήτων, καθώς και ο γρήγορος αλγόριθμος υλοποίησής του ενδιαφέρουν ιδιαίτερα τις εφαρμογές στη μηχανική.

Το μητρικό άρμονικό αριθμητικό κυματίδιο έχει κιβωτισειδές φάσμα που περιγράφεται από τη σχέση

$$\hat{W}(\omega) = \begin{cases} \frac{1}{2\pi}, & 2\pi \leq \omega \leq 4\pi \\ 0, & \text{άλλοι.} \end{cases} \quad (8)$$

Ο αντίστροφος μετασχηματισμός Fourier της Έξ. (8) οδηγεί στην παρακάτω έκφραση για το άρμονικό αριθμητικό κυματίδιο ως συνάρτηση του χρόνου

$$w(t) = \frac{e^{i4\pi t} - e^{i2\pi t}}{i2\pi t}, \quad i = \sqrt{-1}. \quad (9)$$

Δύο σχήματα διακεκριμενοποίησης, τὸ δυαδικὸ καὶ τὸ γενικὸ, ἔχουν χρησιμοποιηθεῖ γιὰ τόν, μέσω διακεκριμενοποίησης, μετασχηματισμὸ μὲ ἄρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια (Newland 1994a). Ἐπιπλέον, ἓνα ἐπεξεργασμένο μὲ φίλτρο σχῆμα ἔχει προταθεῖ γιὰ βελτιωμένο ἔντοπισμὸ στὸ χρόνο (Newland 1999).

Ἡ δυαδικὴ μορφή τῶν ἄρμονικῶν ἀριθμητικῶν κυματιδίων γιὰ παραμέτρους κλίμακας καὶ μετατόπισης, a καὶ b ἀντίστοιχα, περιγράφεται ἀπὸ τὴ μαθηματικὴ σχέση

$$w_{j,k}(t) = \frac{e^{i4\pi(2^j t - k)} - e^{i2\pi(2^j t - k)}}{i2\pi(2^j t - k)}. \quad (10)$$

Ὁ μετασχηματισμὸς Fourier τῆς παραπάνω σχέσης εἶναι

$$\hat{W}_{j,k}(\omega) = \begin{cases} \frac{1}{2\pi} 2^{-j} e^{-\frac{i\omega k}{2^j}}, & 2^j 2\pi \leq \omega \leq 2^j 4\pi \\ 0, & \text{ἄλλοῦ.} \end{cases} \quad (11)$$

Γιὰ μιὰ ἀκολουθία μήκους $N=2^n$, ὁ δείκτης κλίμακας j παίρνει τιμὲς ἀπὸ 0 ἕως $n-2$. Σὲ κάθε ἐπίπεδο j ὑπάρχουν 2^j ἀριθμητικὰ κυματίδια ἔντοπισμένα σὲ διαφορετικὲς χρονικὲς στιγμὲς σύμφωνα μὲ τὸ δείκτη μετατόπισης k .

Οἱ συντελεστὲς τοῦ μετασχηματισμοῦ μὲ δυαδικὰ ἄρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια δίδονται ἀπὸ τὴν ἐξίσωση

$$a(j, k) = 2^j \int_{-\infty}^{\infty} f(t) w^*(2^j t - k) dt. \quad (12)$$

Μιὰ χρήσιμη ιδιότητα τοῦ μετασχηματισμοῦ μὲ δυαδικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια εἶναι ὅτι οἱ συντελεστὲς του μὲ δείκτες $N-2^j-k$ εἶναι μιγαδικοί συζυγεῖς τῶν συντελεστῶν μὲ δείκτες 2^j+k . Ἡ ιδιότητα αὕτη μειώνει κατὰ τὸ ἥμισυ τοὺς ὑπολογισμοὺς ποὺ ἀπαιτοῦνται ἀπὸ τὸν ἀλγόριθμο. Ἐπίσης, σχέσεις ὀρθογωνι-

κότητας ισχύουν για δυαδικά αρμονικά αριθμητικά κυματίδια για την ίδια παράμετρο κλίμακας, αλλά διαφορετικές παραμέτρους μετατόπισης

$$\int_{-\infty}^{\infty} w(2^j t + k) w^*(2^r t + s) dt = 0, \quad \text{για κάθε } j, k, r, s \quad (13)$$

εκτός από $j=r$ και $s=k$.

Το σχήμα γενικών αρμονικών κυματιδίων ορίζεται με διαφορετικό τρόπο, αφού κάθε κλίμακα σε αυτό το σχήμα σχετίζεται με δύο δείκτες. Συγκεκριμένα, ένα αρμονικό αριθμητικό κυματίδιο για κλίμακα (m, n) και θέση k ορίζεται στο πεδίο του χρόνου από τη σχέση

$$w_{(m,n),k}(t) = \frac{e^{in2\pi\left(t - \frac{k}{n-m}\right)} - e^{im2\pi\left(t - \frac{k}{n-m}\right)}}{i2\pi(n-m)\left(t - \frac{k}{n-m}\right)}, \quad (14)$$

της οποίας ο μετασχηματισμός Fourier είναι

$$\hat{W}_{(m,n),k}(\omega) = \begin{cases} \frac{1}{2\pi(n-m)} e^{\frac{i\omega k}{n-m}}, & m2\pi \leq \omega \leq n2\pi \\ 0, & \text{άλλου,} \end{cases} \quad (15)$$

όπου $m, n \in \mathbb{N}$. Έτσι, η εξίσωση Έξ. (14) περιγράφει ένα αριθμητικό κυματίδιο, του οποίου τα κέντρα στο χρόνο και τη συχνότητα είναι $k/(n-m)$ και $(m+n)\pi$ αντίστοιχα και το εύρος συχνοτήτων είναι $(n-m)/2\pi$. Κατάλληλη επιλογή των παραμέτρων m και n επιτρέπει τη βελτίωση του βαθμού ανάλυσης χρόνου-συχνοτήτων.

Οι συντελεστές του μετασχηματισμού με γενικά αρμονικά αριθμητικά κυματίδια μιας συνάρτησης $f(t)$ ορίζονται από την εξίσωση

$$a((m,n),k) = (n-m) \int_{-\infty}^{\infty} f(t) w^*\left(t - \frac{k}{n-m}\right) dt. \quad (16)$$

Ο μετασχηματισμός με γενικά αρμονικά αριθμητικά κυματίδια μπορεί να βελτιωθεί με τροποποίηση των γενικών αρμονικών κυματιδίων με ένα μαθηματικό παράθυρο. Για το λόγο αυτό, μια συνάρτηση Hanning μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο πεδίο των συχνοτήτων, όποτε προκύπτει η σχέση

$$\hat{W}(\omega) = \frac{1}{(n-m)2\pi} \left[1 - \cos\left(\frac{\omega - m2\pi}{n-m}\right) \right]. \quad (17)$$

Αυτό το βελτιωμένο σχήμα απαντάται στη βιβλιογραφία υπό τον όρο μετασχηματισμός με επεξεργασμένα με φίλτρο αρμονικά αριθμητικά κυματίδια.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τόσο ο μετασχηματισμός με δυαδικά αρμονικά αριθμητικά κυματίδια, όσο ο μετασχηματισμός με γενικά αρμονικά αριθμητικά κυματίδια μπορούν να αναπτυχθούν βασισμένοι στον αλγόριθμο του ταχέως μετασχηματισμού Fourier. Συγκεκριμένα, μετασχηματισμοί μέσω διακεκριμενοποίησης που κάνουν χρήση του ταχέως μετασχηματισμού Fourier, παρουσιάζουν σημαντικά υπολογιστικά πλεονεκτήματα στην ανάλυση σημάτων σε σύγκριση με άλλους διαθέσιμους τέτοιους μετασχηματισμούς αριθμητικών κυματιδίων.

3. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΦΑΣΜΑΤΟΣ ΜΕΣΩ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΚΥΜΑΤΙΔΙΑ

Ο μετασχηματισμός αρμονικών αριθμητικών κυματιδίων μπορεί να έρμηνευθεί μέσα στο πλαίσιο της θεωρίας εξελισσόμενου φάσματος του Priestley (Priestley 1981). Για το σκοπό αυτό θεωρείται μια αργά εξελισσόμενη, μη στάσιμη ανάλυση με μηδενική μέση τιμή

$$f(t) = \int_{-\infty}^{\infty} \phi_t(\omega) dZ(\omega), \quad (18)$$

όπου $\phi_t(\omega)$ είναι μια συνάρτηση ταλαντώσεως, και $Z(\omega)$ είναι μια στοχαστική ανάλυση, της οποίας τα στοιχειώδη είναι ορθογωνικά. Συγκεκριμένα, η ακόλουθη μορφή θεωρείται

$$\phi_t(\omega) = A_t(\omega) e^{i\theta(\omega)t}, \quad (19)$$

στην οποία $\theta(\omega) = \omega_0$ είναι η συχνότητα για την οποία ο ταχύς μετασχηματισμός Fourier της $\varphi_l(\omega)$ λαμβάνει τη μεγαλύτερη τιμή του. Το εξελισσόμενο φάσμα σύμφωνα με την προσέγγιση της θεωρίας του Priestley ορίζεται από τη σχέση

$$dH_l(\omega) = |A_l(\omega)|^2 E \left[|dZ(\omega)|^2 \right], \quad (20)$$

όπου $E[\ ]$ εκφράζει τον τελεστή μαθηματικής ελπίδας.

Ο μετασχηματισμός με δυαδικά αρμονικά αριθμητικά κυματίδια της ανέλιξης $f(t)$ ορίζεται από τη σχέση

$$f(t) = 2 \operatorname{Re} \sum_{j=0}^{n-2} \sum_{k=0}^{2^j-1} \int_{2^j 2\pi}^{2^{j+1} 2\pi} \frac{a(j, k)}{2^j 2\pi} e^{-i\omega \left[k \left(1 + \frac{1}{2^j} \right) - 2^{j-1} t \right]} e^{i\omega 2^{j-1} t} d\omega. \quad (21)$$

Συγκρίνοντας τις εξισώσεις Έξ. (21) και Έξ. (18) ο μετασχηματισμός με αριθμητικά κυματίδια της Έξ. (21) μπορεί να εκφραστεί εύρηματικά με την Έξ. (18) θεωρώντας τις ακόλουθες σχέσεις

$$A_l(\omega) \leftrightarrow e^{-i\omega \left[k \left(1 + \frac{1}{2^j} \right) - 2^{j-1} t \right]}, \quad (22)$$

$$\theta(\omega) \leftrightarrow 2^{j-1} \omega, \quad (23)$$

και

$$dZ(\omega) \leftrightarrow a(j, k), \quad (24)$$

όπου γίνεται η ακόλουθη προσέγγιση

$$d\omega \approx \Delta\omega = 2^j 2\pi. \quad (25)$$

Στη συνέχεια η ακόλουθη σχέση υιοθετείται για την εκτίμηση του φάσματος (Spanos et al. 2004)

$$S_{j,k} = \frac{E \left[|a(j, k)|^2 \right]}{2^j}. \quad (26)$$

Σημειώνεται ότι για σήματα μήκους NT , όπου N είναι ο αριθμός των σημείων και το T ο αριθμός των σημείων στη μονάδα του χρόνου, ή εξίσωση Έξ. (26) ορίζει ένα τοπικό φάσμα στα ακόλουθα διαστήματα

$$\begin{cases} \frac{2^j 2\pi}{NT} \leq \omega \leq \frac{2^{j+1} 2\pi}{NT}, \\ \frac{NTk}{2^j} \leq t \leq \frac{NT(k+1)}{2^j}. \end{cases} \quad (27)$$

Η παραπάνω περιγραφή έγινε με βάση το μετασχηματισμό δυαδικών αρμονικών αριθμητικών κυματιδίων. Σημειώνεται ωστόσο ότι ισχύει και για την περίπτωση των γενικών αρμονικών αριθμητικών κυματιδίων. Στην περίπτωση αυτή, το κανονικοποιημένο τοπικό φάσμα μπορεί να ορισθεί από τη σχέση (Spanos et al. 2004)

$$S_{(m,n),k} = \frac{E \left[\left| a((m,n),k) \right|^2 \right]}{n-m} \quad (28)$$

στα διαστήματα

$$\begin{cases} \frac{m2\pi}{NT} \leq \omega \leq \frac{n2\pi}{NT}, \\ \frac{NTk}{n-m} \leq t \leq \frac{NT(k+1)}{n-m}. \end{cases} \quad (29)$$

Για τη διερεύνηση της χρησιμότητας του μετασχηματισμού με αρμονικά αριθμητικά κυματίδια στον εντοπισμό των μεταβαλλόμενων χαρακτηριστικών της συχνότητας μη στάσιμων ανελίξεων, αλλά και για τη διερεύνηση της αξιοπιστίας των εξισώσεων Έξ. (26) και Έξ. (28) εισάγεται η παρακάτω ανάλυση με χωριζόμενο φάσμα (Priestley 1981)

$$S(\omega, t) = S_0(\omega) g(t)^2, \quad (30)$$

όπου $S_0(\omega)$ είναι το φάσμα του στάσιμου μέρους, και $g(t)$ είναι ή μιὰ βραδέως εξελισσόμενη ντετερμινιστική (προσδιοριστική) συνάρτηση μεταβολής. Στο άρθρο αυτό χρησιμοποιείται το φάσμα Kanai-Tajimi

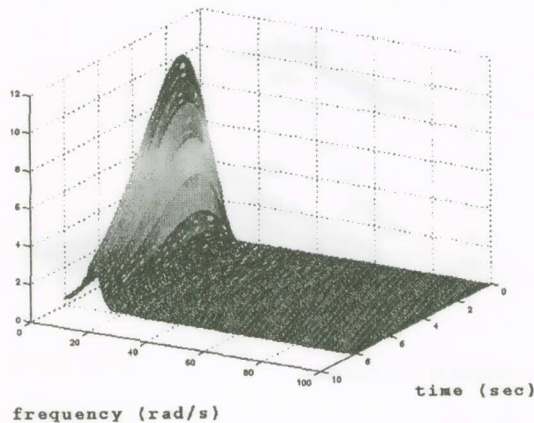
$$S_0(\omega) = \frac{1 + \left(\frac{2\zeta\omega}{\omega_0}\right)^2}{\left[1 - \left(\frac{\omega}{\omega_0}\right)^2\right]^2 + \left(\frac{2\zeta\omega}{\omega_0}\right)^2}, \quad (31)$$

όπου $\omega_0=10$ rad/sec και $\zeta=0.24$. Η συνάρτηση μεταβολής $g(t)$ που υιοθετείται είναι

$$g(t) = \frac{e^{-0.25t} - e^{-0.5t}}{0.25}. \quad (32)$$

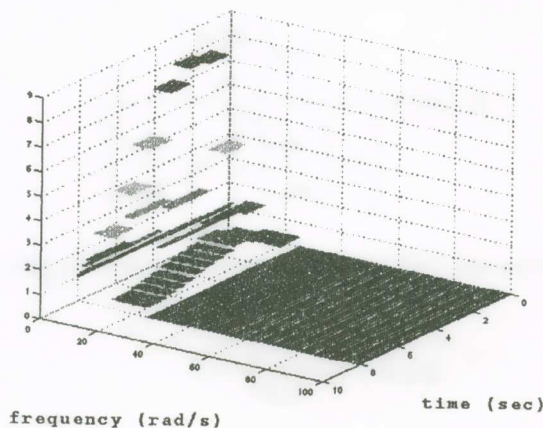
Στή συνέχεια ένα σχήμα κινούμενης μέσης τιμής εφαρμόζεται για τη δημιουργία χρόνο-ίστοριών συμβατών με το φάσμα $S_0(\omega)$ (Spanos and Zeldin 1998). Έτσι, τριακόσιες χρόνο-ίστορίες δημιουργούνται περνώντας λευκό θόρυβο (Papoulis and Pillai 2002) με μηδενική μέση τιμή και μοναδιαία απόκλιση από ένα ψηφιακό φίλτρο 20^{ης} τάξης. Ο ρυθμός δειγματοληψίας είναι $T=\pi/\omega_c$, όπου $\omega_c=100$ rad/sec. Για κάθε χρόνο-ίστορία υπολογίζονται οι συντελεστές του μετασχηματισμού με άρμονικά αριθμητικά κυματίδια, και στη συνέχεια οι μέσες τιμές των συντελεστών που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες κλίμακες και χρονικές στιγμές.

Το εξελισσόμενο φάσμα που περιγράφεται από την εξίσωση Έξ. (30) δίδεται στο Σχήμα 1. Οι Έξ. (26) και Έξ. (28) υπολογίζονται στα διαστήματα των Έξ. (27) και Έξ. (29) αντίστοιχα.

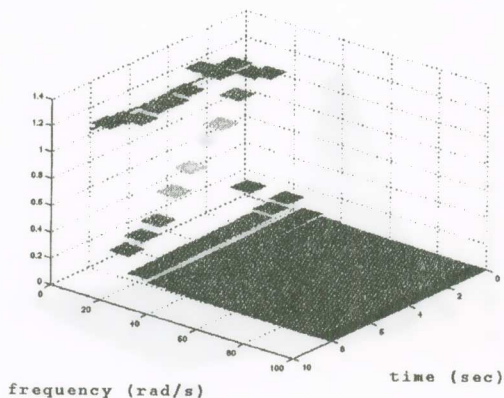
Σχήμα 1: Έξελισσόμενο φάσμα πρὸς προσέγγιση.

Σχήμα 2: Προσέγγιση φάσματος χρησιμοποιώντας το μετασχηματισμό με δυαδικά αρμονικά αριθμητικά κυματίδια.

Στὸ Σχήμα 2 ἀπεικονίζεται ἡ προσέγγιση φάσματος χρησιμοποιώντας τὸ μετασχηματισμὸ με δυαδικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια τῆς Ἐξ. (26). Ὁ βαθμὸς ἀνάλυσης εἶναι περιορισμένος λόγω τοῦ τρόπου διακριτοποίησης τοῦ πεδίου χρόνου-συχνοτήτων. Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ γεγονός αὐτό, ὅμως, με τὸν μετασχηματισμὸ με δυαδικὰ ἀρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια ἐπιτυγχάνεται ἀρκετὰ καλὴ προσέγγιση

Σχήμα 3: Προσέγγιση φάσματος χρησιμοποιώντας το μετασχηματισμό με γενικά αρμονικά αριθμητικά κυματίδια.

τῆς ἐνέργειας τῆς ἀνέλιξης, καθὼς ὁ ὄγκος ποὺ περικλείεται κάτω ἀπὸ τὸ διάγραμμα εἶναι περίπου ἴσος μὲ τὴ μέση τετραγωνικὴ τιμὴ τῆς ἀνέλιξης.

Γιὰ τὴν ἐκτίμηση τοῦ φάσματος μέσω τοῦ μετασχηματισμοῦ γενικῶν ἀρμονικῶν ἀριθμητικῶν κυματιδίων διάφορες τιμές γιὰ τὶς παραμέτρους (m, n) ἐπιλέχθηκαν, ὥστε νὰ προκύψει ἱκανοποιητικὸς βαθμὸς ἀνάλυσης χρόνου-συχνότητων. Σημειώνεται ὅτι ἡ τιμὴ $n-m=10$ ἔδωσε τὴν καλύτερη ἀνάλυση. Ὅμως, ὅπως εἶναι ἐμφανὲς ἀπὸ τὸ Σχῆμα 3, ἡ ἐκτίμηση τοῦ φάσματος δὲν εἶναι καλή, διότι ὑπάρχουν σημαντικὲς ἀποκλίσεις ἀπὸ τὸ φάσμα ποὺ ἀπεικονίζεται στὸ Σχῆμα 1. Ἡ προσέγγιση εἶναι ἀκόμα χειρότερη γιὰ ἄλλες τιμές τῶν (m, n) .

Γιὰ τὴν ἐπίτευξη ἱκανοποιητικότερης ἐκτίμησης τοῦ φάσματος τῆς Ἐξ. (30) ἐφαρμόζεται ὁ μετασχηματισμὸς μὲ ἐπεξεργασμένα μὲ φίλτρο ἀρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια. Ὁ βαθμὸς ἀνάλυσης στὸ χρόνο εἶναι ὁ καλῦτερος δυνατός, ἐπειδὴ ἐντοπίζει ἓνα συντελεστή τοῦ μετασχηματισμοῦ σὲ διαστήματα T -secs. Οἱ φασματικὲς τιμές γιὰ τὸν μετασχηματισμὸ μὲ ἐπεξεργασμένα μὲ φίλτρο ἀρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια δίδονται ἀπὸ τὴ σχέση

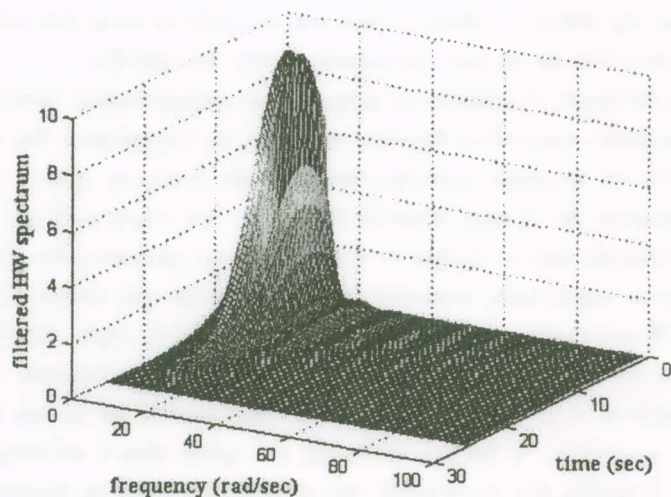
$$S_{(m,n),r} = \frac{E\left[\left|a((m,n),r)\right|^2\right]}{n-m}, \quad (33)$$

ποὺ ὀρίζεται στὰ διαστήματα

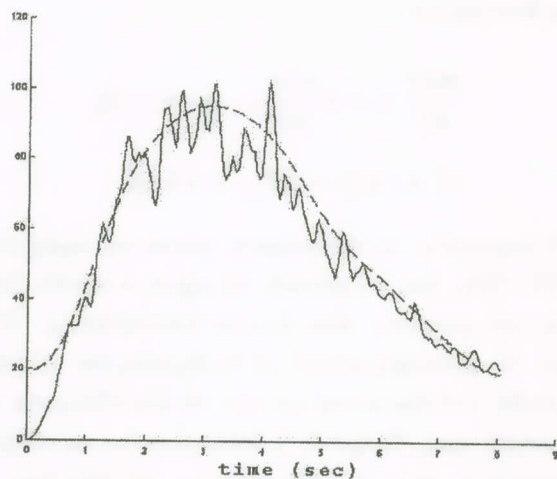
$$\frac{m2\pi}{NT} \leq \omega \leq \frac{n2\pi}{NT}; \quad n-m=10, \quad (34)$$

$$rT \leq t \leq (r+1)T; \quad r=1:N.$$

Τὸ Σχῆμα 4 ἀπεικονίζει τὸ ἐξελισσόμενο φάσμα γιὰ τιμές τῶν (m, n) στὶς Ἐξ. (33) καὶ Ἐξ. (34), ποὺ ἱκανοποιοῦν τὴ σχέση $n-m=10$. Σημειώνεται ὅτι αὐτὴ ἡ ἐκτίμηση τοῦ φάσματος εἶναι ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὴ. Ἡ ἀκρίβεια ποὺ ἐπιτυγχάνεται μὲ τὸν μετασχηματισμὸ μὲ ἐπεξεργασμένα μὲ φίλτρο ἀρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια ἐπιβεβαιώνεται καὶ ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα γιὰ τὴ στιγμιαία μέση τετραγωνικὴ τιμὴ, Σχῆμα 5, ἡ ὁποία εἶναι ἴση μὲ τὸ ἐμβαδὸ τῆς ἐπιφάνειας ποὺ περικλείεται κάτω ἀπὸ τὴν καμπύλη τοῦ φάσματος γιὰ κάθε χρονικὴ στιγμὴ.

Σχήμα 4: Προσέγγιση φάσματος χρησιμοποιώντας το μετασχηματισμό με επεξεργασμένα με φίλτρο αρμονικά αριθμητικά κυματίδια.

Σχήμα 5: Στιγμαία μέση τετραγωνική τιμή της ανέλιξης (συνεχής γραμμή) και προσέγγιση με το μετασχηματισμό με επεξεργασμένα με φίλτρο αρμονικά αριθμητικά κυματίδια (διακεκομμένη γραμμή).

4. ΑΠΟΚΡΙΣΗ ΓΡΑΜΜΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

4.1 Μονοβάθμιο σύστημα

Στή συνέχεια ό μετασχηματισμός άρμονικῶν κυματιδίων εφαρμόζεται στὸν προσδιορισμὸ τῆς ἀπόκρισης ἑνὸς γραμμικοῦ μονοβάθμιου συστήματος γιὰ μὴ στάσιμη διέγερση (Tratskas and Spanos 2003). Στὸ σύστημα ἔχει μικρὴ ἀπόσβεση καὶ εἶναι ἀρχικὰ σὲ ἡρεμία. Ἡ ἐξίσωση κίνησης τοῦ συστήματος δίδεται ἀπὸ τὴ σχέση

$$m\ddot{x} + c\dot{x} + kx = f(t), \quad (35)$$

ὅπου m εἶναι ἡ μάζα τοῦ ταλαντωτῆ, c εἶναι ὁ συντελεστὴς ἀπόσβεσης, k ἡ ἀκαμψία καὶ $f(t)$ ἡ διέγερση. Ἡ Ἐξ. (35) μπορεῖ νὰ ἐπιλυθεῖ εἴτε στὸ πεδίο τοῦ χρόνου, εἴτε στὸ πεδίο τῶν συχνοτήτων. Ἡ λύση στὸ πεδίο τοῦ χρόνου ἔχει τὴ γενικὴ μορφή

$$x(t) = \int_{-\infty}^{\infty} h(t-\tau)f(\tau)d\tau, \quad (36)$$

ὅπου

$$h(t) = \frac{1}{m\omega_d} e^{-\zeta\omega_0 t} \sin(\omega_d t), \quad \zeta < 1 \quad (37)$$

καὶ

$$\omega_0 = \sqrt{\frac{k}{m}}, \quad \zeta = \frac{c}{2\sqrt{km}}, \quad \omega_d = \omega_0 \sqrt{1-\zeta^2}. \quad (38)$$

Ἐπιπλέον, ἡ λύση στὸ πεδίο τῶν συχνοτήτων, ὑπὸ τὴν προϋπόθεση ὅτι οἱ σχετιζόμενοι μετασχηματισμοὶ ὑπάρχουν, δίδεται ἀπὸ τὴ σχέση

$$X(\omega) = H(\omega)F(\omega), \quad (39)$$

ὅπου $F(\omega)$ εἶναι ὁ μετασχηματισμὸς Fourier τῆς συνάρτησης $f(t)$. Δηλαδή

$$F(\omega) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} f(t) e^{-i\omega t} dt. \quad (40)$$

καὶ $H(\omega)$ εἶναι ὁ μετασχηματισμὸς Fourier τῆς $h(t)$, δηλαδή

$$H(\omega) = \int_{-\infty}^{\infty} h(t) e^{-i\omega t} dt = \frac{1}{k - m\omega^2 + i c \omega}. \quad (41)$$

Για μιὰ τυχαία διέγερση $f(t)$ τόσο ἡ Ἐξ. (36), ὅσο καὶ ἡ ἐξίσωση Ἐξ. (39) ἀδυνατοῦν νὰ περιγράψουν συγκεκριμένα ἐγγενῆ χαρακτηριστικά τῆς ἀνέλιξης ἀπόκρισης. Ἡ λύση στὸ χρόνο δὲν δίνει ἀπευθείας κάποια πληροφορία σχετικὰ μὲ τὶς συχνότητες καὶ τὴν ἀνέλιξή τους στὸ χρόνο. Ἡ λύση στὸ πεδίο τῶν συχνοτήτων δίνει τὸ «μέσο» περιεχόμενο συχνοτήτων τῆς ἀνέλιξης ἀπόκρισης καὶ ἀδυνατεῖ νὰ ἐντοπίσει ἀπότομες καὶ μικρῆς διάρκειας μεταβολές στὴ συχνότητα.

Εἶναι λοιπὸν ἐπιθυμητὴ μιὰ συνδυασμένη λύση, ἡ ὁποία εἶναι ἱκανὴ νὰ περιγράψει τὰ μὴ στάσιμα χαρακτηριστικά τῆς ἀνέλιξης ἀπόκρισης. Λόγω αὐτῶν τῶν ἰδιοτήτων του, ὁ μετασχηματισμὸς μὲ ἀριθμητικὰ κυματίδια ἐφαρμόζεται στὴν Ἐξ. (35) (Basu and Gupta 1998).

$$m \frac{\partial^2 W_{\psi}^c x}{\partial b^2} + c \frac{\partial W_{\psi}^c x}{\partial b} + k W_{\psi}^c x = W_{\psi}^c f \quad (42)$$

ὅπου $W x$ καὶ $W f$ εἶναι οἱ μετασχηματισμοὶ μὲ ἀριθμητικὰ κυματίδια τῆς ἀπόκρισης καὶ τῆς διέγερσης ἀντίστοιχα. Στὴ συνέχεια ἡ Ἐξ. (42) μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθεῖ γιὰ τὴν ἐξαγωγή τῶν στατιστικῶν χαρακτηριστικῶν τῆς ἀνέλιξης ἀπόκρισης.

Ἀκολούθως δίνεται μιὰ σύντομη περιγραφή τῆς διαδικασίας ἐπίλυσης τῆς Ἐξ. (42) γιὰ τὴν περίπτωση τοῦ μετασχηματισμοῦ μὲ ἁρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια. Γιὰ ἀπλότητα ἐφαρμόζεται ὁ μετασχηματισμὸς μὲ δυαδικὰ ἁρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια καὶ τὰ σύμβολα $W x$ καὶ $W f$ ἀντικαθίστανται ἀπὸ τὰ $W T_x(j,k)$ καὶ $W T_f(j,k)$ γιὰ νὰ εἶναι ἐμφανές ὅτι ἡ λύση δίνεται στὸ διακεκριμένο πεδίο χρόνου-συχνοτήτων.

Σημειώνεται ὅτι ὁ μετασχηματισμὸς $W T_f(j,k)$ συνδέεται μὲ περιορισμένο εὔρος συχνοτήτων, τὸ ὁποῖο καθορίζεται ἀπὸ τὸ δείκτη κλίμακας j (Newland 1993; Spanos et al. 2004). Ἔτσι, ὁ μετασχηματισμὸς τῆς ἀπόκρισης γιὰ δείκτη κλίμακας j , $W T_x(j,k)$, μπορεῖ νὰ προκύψει παίρνοντας τὴ συνέλιξη τοῦ μετασχηματισμοῦ $W T_f(j,k)$ μὲ τὴ συνάρτηση $h_j(k)$, ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ὅτι ἀντιστοιχεῖ σὲ ἓνα «ὑποσύστημα» γιὰ δείκτη κλίμακας j . Συγκεκριμένα, ἓνα τέτοιο «ὑποσύστημα» περιγράφει τὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἀρχικοῦ δυναμικοῦ συστή-

ματος της Έξ. (35) σε εύρος συχνοτήτων που καθορίζεται από το δείκτη κλίμακας j και συνδέεται με ενέργεια της συνάρτησης μεταφοράς στο ίδιο περιορισμένο εύρος συχνοτήτων. Η διακεκριμενοποίηση της συνάρτησης μεταφοράς γίνεται σύμφωνα με τη σχέση

$$H_{2^j+s} = 2\pi H\left(\omega = 2\pi(2^j + s)\right), \quad (43)$$

ή δε συνάρτηση $h_j(k)$ μπορεί να προκύψει από την Έξ. (43) μέσω του αντίστροφου μετασχηματισμού Fourier. Δηλαδή,

$$h_j(k) = \sum_{s=0}^{2^j-1} H_{2^j+s} e^{i2\pi sk/2^j} \quad (44)$$

Η παραπάνω σχέση για τη συνάρτηση $h_j(k)$ μπορεί να ερμηνευθεί ως ο μετασχηματισμός με αριθμητικά κυματίδια της Έξ. (37). Ο μετασχηματισμός με αριθμητικά κυματίδια μιας τυχαίας συνάρτησης $f(t)$ δίνεται από την εξίσωση

$$a(j, k) = \sum_{s=0}^{2^j-1} F_{2^j+s} e^{i2\pi sk/2^j} \quad (45)$$

όπου F_n είναι οι συντελεστές του μετασχηματισμού Fourier της $f(t)$. Στη συνέχεια ακολουθείται ο παρακάτω συμβολισμός

$$h_j(k) = T(j, k) = \sum_{s=0}^{2^j-1} H_{2^j+s} e^{i2\pi sk/2^j}. \quad (46)$$

Ο μετασχηματισμός με αριθμητικά κυματίδια $W_\psi^c x$ της απόκρισης μπορεί να εκφραστεί ως

$$WT_x(j, k) = \sum_{z=0}^{2^j-1} T(j, z) WT_f(j, k - z). \quad (47)$$

Η Έξ. (26) μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον προσδιορισμό του φάσματος απόκρισης του «τοπικού» συστήματος για δείκτες κλίμακας και θέσης j και k αντίστοιχα

$$S_{j,k} = \frac{E \left[\left(\sum_{z=0}^{2^j-1} T(j, z) WT_f(j, k - z) \right)^2 \right]}{2^j}, \quad (48)$$

στά διαστήματα που όρίζονται από την Έξ. (27). Προφανώς, ανάλογη διαδικασία μπορεί να ακολουθηθεί και στην περίπτωση του μετασχηματισμού με γενικά αρμονικά αριθμητικά κυματίδια. Στην περίπτωση αυτή το φάσμα απόκρισης του «τοπικού» συστήματος δίνεται από τη σχέση

$$S_{(m,n),r} = \frac{E \left[\left(\sum_{z=0}^{n-m-1} T((m,n),z) W T_f((m,n),r-z) \right)^2 \right]}{n-m} \quad (49)$$

στά διαστήματα που όρίζονται από την Έξ. (29).

4.2 Πολυβάθμιο σύστημα

Η διαδικασία προσδιορισμού του φάσματος απόκρισης που αναπτύχθηκε στην παραπάνω ένότητα για μονοβάθμια συστήματα μπορεί να επεκταθεί και στην περίπτωση πολυβάθμιων συστημάτων (Tratskas and Spanos 2003). Η εξίσωση κίνησης για ένα d -βάθμιο σύστημα δίνεται από τη σχέση

$$\mathbf{M}\ddot{\mathbf{X}}(t) + \mathbf{C}\dot{\mathbf{X}}(t) + \mathbf{K}\mathbf{X}(t) = \mathbf{F}(t), \quad (50)$$

όπου $\mathbf{M}$, $\mathbf{C}$ και $\mathbf{K}$ είναι οι $d \times d$ μητρικά μάζας, απόσβεσης και άκαμψίας αντίστοιχα. Η συνάρτηση μεταφοράς του συστήματος της Έξ. (50) δίνεται από τη σχέση

$$\mathbf{H}(\omega) = [\mathbf{K} - \omega^2 \mathbf{M} + i\omega \mathbf{C}]^{-1}. \quad (51)$$

Η Έξ. (51) μπορεί να γραφτεί στη μορφή

$$\mathbf{H}(\omega) = \begin{bmatrix} H_{11}(\omega) & H_{12}(\omega) & \dots & H_{1d}(\omega) \\ H_{21}(\omega) & H_{22}(\omega) & \dots & H_{2d}(\omega) \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ H_{d1}(\omega) & H_{d2}(\omega) & \dots & H_{dd}(\omega) \end{bmatrix}, \quad (52)$$

και ο τανυστής μεταφοράς αριθμητικών κυματιδίων είναι

$$\mathbf{T}(j, k) = \begin{bmatrix} T_{11}(j, k) & T_{12}(j, k) & \dots & T_{1d}(j, k) \\ T_{21}(j, k) & T_{22}(j, k) & \dots & T_{2d}(j, k) \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ T_{d1}(j, k) & T_{d2}(j, k) & \dots & T_{dd}(j, k) \end{bmatrix}, \quad (53)$$

όπου $T_{lr}(j, k)$, για $l, r=1, \dots, d$ συμβολίζει το μετασχηματισμό με αριθμητικά κυματίδια του συστήματος, για δείκτες κλίμακας και θέσης j και k αντίστοιχα, που αντιστοιχεί στο στοιχείο $H_{lr}(\omega)$ του μητρώου συνάρτησης μεταφοράς. Για παράδειγμα, η εξίσωση που περιγράφει αυτή τη σχέση στην περίπτωση του μετασχηματισμού με δυαδικά αρμονικά κυματίδια είναι

$$T_{lr}(j, k) = \int_{2\pi 2^j}^{4\pi 2^j} H_{lr}(\omega) e^{i\omega k/2^j} d\omega. \quad (54)$$

Ο μετασχηματισμός που αντιστοιχεί στη $l^{\text{στ} \eta}$ μάζα υπολογίζεται σύμφωνα με το σχήμα συνέλιξης

$$WT_{x_l}(j, k) = \sum_{r=1}^d \sum_{z=0}^{2^{j-1}} T_{lr}(j, z) WT_{f_r}(j, k-z). \quad (55)$$

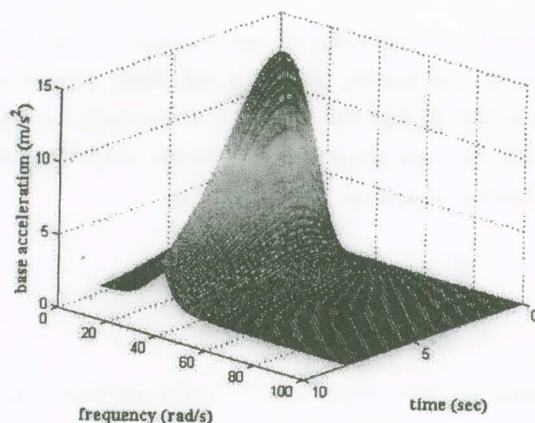
Το εξελικτικό φάσμα του συστήματος μπορεί να υπολογιστεί σύμφωνα με τις Έξ. (26) και Έξ. (55). Αντίστοιχη διαδικασία μπορεί να ακολουθηθεί και στην περίπτωση του μετασχηματισμού με γενικά αρμονικά κυματίδια.

Για την επιβεβαίωση της αξιοπιστίας της Έξ. (55) στην εκτίμηση των φασματικών ιδιοτήτων της απόκρισης μέσω του μετασχηματισμού αριθμητικών κυματιδίων θεωρείται το ακόλουθο 2-βάθμιο σύστημα (Tratskas and Spanos 2003)

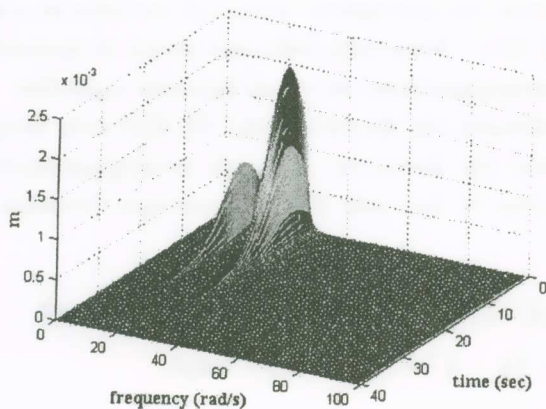
$$\begin{aligned} m_1 \ddot{x}_1 + c_1 \dot{x}_1 + c_2 (\dot{x}_1 - \dot{x}_2) + k_1 x_1 + k_2 (x_1 - x_2) &= -m_1 \ddot{z} \\ m_2 \ddot{x}_2 + c_2 (\dot{x}_2 - \dot{x}_1) + k_2 (x_2 - x_1) &= -m_2 \ddot{z}, \end{aligned} \quad (56)$$

όπου z αντιστοιχεί στην επιτάχυνση του εδάφους. Οι ακόλουθες αριθμητικές τιμές χρησιμοποιούνται στην ανάλυση: $m_1=12.0$ kg, $m_2=5.0$ kg, $k_1=4000$ N/m, $k_2=2000$ N/m, $c_1=8.0$ N/msec, και $c_2=2.0$ N/msec. Για τη σύνθεση της διέγερσης z λευκός θόρυβος περνάει από ένα φίλτρο δεύτερης τάξης με φυσική συχνό-

τητα $\omega_0=18$ rad/sec και απόσβεση $\zeta=0.2$. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ἡ ἐνέργεια τοῦ φάσματος τῆς διέγερσης ἐκτείνεται στὸ εὖρος τῶν συχνοτήτων, ποὺ ὀρίζεται ἀπὸ τὶς δύο ἰδιομορφίες τοῦ συστήματος, δηλαδή $\omega_1=13.7$ rad/sec καὶ $\omega_2=26.7$ rad/sec.

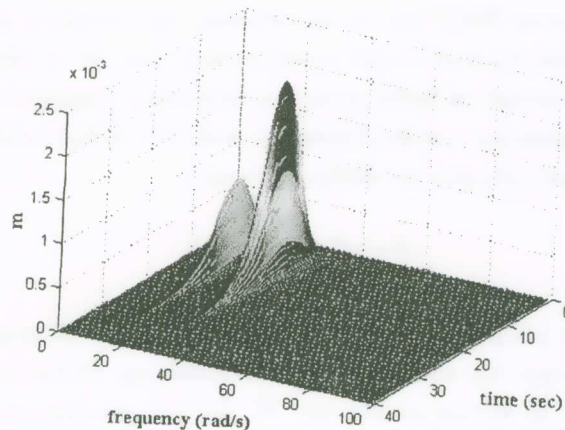

Σχῆμα 6: Φάσμα τῆς διέγερσης τοῦ συστήματος τῆς Ἐξ. (56) χρησιμοποιώντας τὸν μετασχηματισμὸ μὲ ἐπεξεργασμένα μὲ φίλτρο ἄρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια.

Σχῆμα 7: Φάσμα ἀπόκρισης τῆς μετακίνησης τῆς πρώτης μάζας τοῦ συστήματος τῆς Ἐξ. (56) χρησιμοποιώντας τὸν μετασχηματισμὸ μὲ ἐπεξεργασμένα μὲ φίλτρο ἄρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια καὶ προσομοιώσεις Monte Carlo.

Σχήμα 8: Φάσμα απόκρισης της μετακίνησης της πρώτης μάζας του συστήματος της Έξ. (56) χρησιμοποιώντας τον μετασχηματισμό με επεξεργασία με φίλτρο αρμονικά αριθμητικά κυματίδια και το σχήμα συνέλιξης της Έξ. (47).

Το Σχήμα 6 απεικονίζει το φάσμα της διέγερσης υπολογισμένο από το μετασχηματισμό με επεξεργασμένα με φίλτρο αρμονικά αριθμητικά κυματίδια με παραμέτρους $n-m=10$, για 300 χρονο-ίστορίες. Το Σχήμα 7 απεικονίζει το εξελικτικό φάσμα της μετακίνησης της πρώτης μάζας του συστήματος με εφαρμογή του μετασχηματισμού με επεξεργασμένα με φίλτρο αρμονικά αριθμητικά κυματίδια σε αποκρίσεις του συστήματος από προσομοιώσεις Monte Carlo. Το Σχήμα 8 απεικονίζει το εξελικτικό φάσμα, όπως αυτό προκύπτει από υπολογισμό του μετασχηματισμού με επεξεργασμένα με φίλτρο αρμονικά αριθμητικά κυματίδια μέσω του σχήματος συνέλιξης της Έξ. (47). Από παρατήρηση των δύο τελευταίων σχημάτων προκύπτει ότι οι δύο μέθοδοι παράγουν το ίδιο αποτέλεσμα.

5. ΑΠΟΚΡΙΣΗ ΜΗ ΓΡΑΜΜΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΥΠΟ ΜΗ ΣΤΑΣΙΜΗ ΔΙΕΓΕΡΣΗ

Η εκτίμηση του εξελικτικού φάσματος μη γραμμικών συστημάτων παρουσιάζει αρκετές μαθηματικές δυσκολίες. Ωστόσο, η μέθοδος που αναπτύχθηκε για τον προσδιορισμό γραμμικών συστημάτων μπορεί να χρησιμοποιηθεί μαζί με τη μέθοδο της στατιστικής γραμμικοποίησης (Donley and Spanos 1990;

Roberts and Spanos 2003) για τὸν προσδιορισμὸ τῆς ἀπόκρισης μὴ γραμμικῶν συστημάτων. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι μιὰ προσεγγιστικὴ λύση γιὰ τὸ φάσμα μὴ γραμμικῆς ἀπόκρισης μπορεῖ νὰ βρεθεῖ μέσω ἑνὸς ἰσοδύναμου γραμμικοῦ συστήματος, τοῦ ὁποῖου οἱ παράμετροι προσδιορίζονται στὸ πεδίο τῶν ἀριθμητικῶν κυματιδίων.

Ἐστω ἓνα μὴ γραμμικὸ μονοβάθμιο σύστημα

$$\ddot{x} + g(x, \dot{x}) = f(t), \quad (57)$$

ὅπου $g(x, \dot{x})$ εἶναι μιὰ μὴ γραμμικὴ συνάρτηση τῶν x καὶ $\dot{x}$. Ἡ κλασικὴ προσέγγιση στὸ πρόβλημα τῆς στατιστικῆς γραμμικοποίησης (Roberts and Spanos 2003) συνδέεται μὲ ἀντικατάσταση τῆς Ἐξ. (57) μὲ μιὰ ἐξίσωση κίνησης ἑνὸς γραμμικοῦ συστήματος

$$\ddot{x} + 2\zeta_e \omega_e \dot{x} + \omega_e^2 x = f(t), \quad (58)$$

ὅπου ω_e καὶ ζ_e εἶναι ἡ πρὸς εὕρεση ἰσοδύναμη συχνότητα καὶ ἰσοδύναμη ἀπόσβεση ἀντίστοιχα. Μὲ ἐφαρμογὴ τοῦ μετασχηματισμοῦ μὲ ἀριθμητικὰ κυματίδια στὶς Ἐξ. (57) καὶ Ἐξ. (58) (Basu and Gupta 1999a) προκύπτουν οἱ παρακάτω σχέσεις

$$\frac{\partial^2 W_\psi^c x}{\partial b^2} + W_\psi^c g(x, \dot{x}) = W_\psi^c f, \quad (59)$$

καὶ

$$\frac{\partial^2 W_\psi^c x}{\partial b^2} + 2\zeta_e \omega_e \frac{\partial W_\psi^c x}{\partial b} + \omega_e^2 W_\psi^c x = W_\psi^c f. \quad (60)$$

Τὸ σφάλμα ἀπὸ τὴν ἀντικατάσταση τῆς Ἐξ. (59) ἀπὸ τὴν Ἐξ. (60) δίνεται ἀπὸ τὴ σχέση

$$\varepsilon = 2\zeta_e \omega_e \frac{\partial W_\psi^c x}{\partial b} + \omega_e^2 W_\psi^c x - W_\psi^c g(x, \dot{x}). \quad (61)$$

Γιὰ νὰ ἐφαρμοσθεῖ ὁ μετασχηματισμὸς μὲ ἀριθμητικὰ κυματίδια ἡ Ἐξ. (61) πρέπει νὰ ἐκφραστεῖ στὴ διακριτοποιημένη μορφή

$$\frac{\partial}{\partial \omega_{ej}^2} \sum_{all\ k} E[\varepsilon_{j,k}^2] = 0, \quad (62)$$

$$\frac{\partial}{\partial \zeta_{ej}} \sum_{all\ k} E[\varepsilon_{j,k}^2] = 0. \quad (63)$$

Ἀφοῦ ἐπιλυθοῦν οἱ Ἐξ. (62) καὶ Ἐξ. (63), γίνεται προσεγγιστικὴ ἐκτίμηση τοῦ μετασχηματισμοῦ μὲ ἀριθμητικὰ κυματίδια τῆς ἀπόκρισης τοῦ μὴ γραμμικοῦ συστήματος ἀπὸ τὴν Ἐξ. (47) καὶ ἀπὸ αὐτὴ τοῦ ἐξελικτικοῦ φάσματος ἀπὸ τὴν Ἐξ. (26). Προφανῶς, ἀνάλογη διαδικασία μπορεῖ νὰ ἀκολουθηθεῖ καὶ στὴν περίπτωση τοῦ μετασχηματισμοῦ μὲ γενικὰ ἁρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια.

Σημειώνεται ὅτι ἡ στοχαστικὴ γραμμικοποίηση μὲ ἀριθμητικὰ κυματίδια μπορεῖ νὰ ἐφαρμοστεῖ καὶ στὴν ἀνάλυση πολυβάθμιων συστημάτων. Σὲ αὐτὴ τὴν περίπτωση θεωρεῖται ἓνα διάνυσμα σφάλματος, τὸ ὁποῖο ἐλαχιστοποιεῖται ὡς πρὸς κάθε στοιχεῖο τοῦ μητρώου $\mathbf{K}_e$ καὶ τοῦ μητρώου $\mathbf{C}_e$.

Στὴ συνέχεια παρουσιάζεται μιὰ ἀριθμητικὴ ἐφαρμογὴ τῆς μεθόδου. Ἐστω τὸ δευτεροβάθμιο σύστημα (Tratskas 2002)

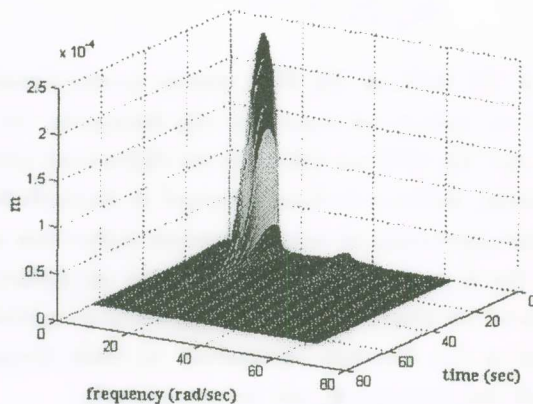
$$\begin{aligned} m_1 \ddot{x}_1 + (c_1 + \varepsilon x_1^2) \dot{x}_1 + c_2 (\dot{x}_1 - \dot{x}_2) + k_1 x_1 + k_2 (x_1 - x_2) &= -m_1 \ddot{z} \\ m_2 \ddot{x}_2 + c_2 (\dot{x}_2 - \dot{x}_1) + k_2 (x_2 - x_1) &= -m_2 \ddot{z}, \end{aligned} \quad (64)$$

ὅπου z ἀντιστοιχεῖ στὴν ἐπιτάχυνση τοῦ ἐδάφους. Οἱ ἀκόλουθες ἀριθμητικὲς τιμὲς χρησιμοποιοῦνται στὴν ἀνάλυση: $m_1=1.0$ kg, $m_2=0.5$ kg, $k_1=1000$ N/m, $k_2=100$ N/m, $c_1=1.0$ N/msec, καὶ $c_2=0.5$ N/msec. Ἡ τιμὴ τῆς παραμέτρου ε λαμβάνεται ἴση μὲ 10^4 . Γιὰ διέγερση z θεωρεῖται μιὰ μεταβαλλόμενη ἀνέλιξη λευκοῦ θορύβου μὲ μηδενικὴ μέση τιμὴ καὶ μοναδιαία ἀπόκλιση καὶ συνάρτηση μεταβολῆς αὐτῆς τῆς Ἐξ. (32).

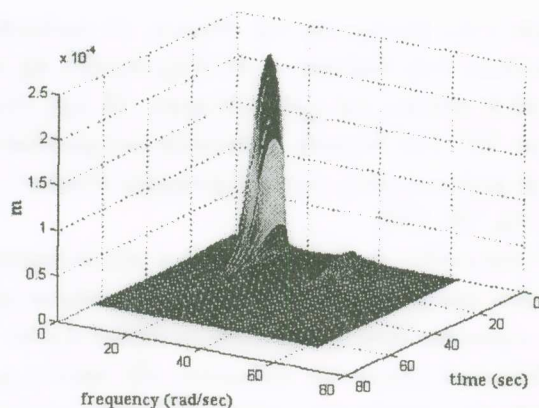
Τὸ Σχῆμα 9 ἀπεικονίζει τὸ ἐξελικτικὸ φάσμα τῆς ἀπόκρισης τῆς πρώτης μάζας, ὑπολογισμένο ἀπὸ μετασχηματισμὸ μὲ ἐπεξεργασμένα μὲ φίλτρο ἁρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια 300 προσομοιώσεων Monte Carlo. Τὸ Σχῆμα 10 ἀπεικονίζει τὸ ἐξελικτικὸ φάσμα τῆς ἀπόκρισης τῆς πρώτης μάζας, ὑπολογισμένο μὲ τὴ μέθοδο στατιστικῆς γραμμικοποίησης μέσω τοῦ μετασχηματισμοῦ μὲ ἐπεξεργασμένα μὲ φίλτρο ἁρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια. Καὶ στὶς δύο περιπτώσεις λαμβάνεται $(n-m)=10$. Οἱ δύο μέθοδοι δίνουν ἀποτελέσματα ποὺ συμφωνοῦν τόσο στὸ πεδίο τοῦ χρόνου, ὅσο καὶ στὸ πεδίο τῶν συχνοτήτων.

Γενικεύσεις τῶν ἀνωτέρω μεθόδων γιὰ συστήματα μὲ μὴ γραμμικὴ ἐλαστικὴ ἢ ἀνελαστικὴ συμπεριφορὰ δίδονται στὴ διδακτορικὴ διατριβή (Tezcan 2005).

Σχῆμα 9: Φάσμα ἀπόκρισης τῆς μετακίνησης τῆς πρώτης μάζας τοῦ συστήματος τῆς Ἐξ. (64) χρησιμοποιώντας τὸν μετασχηματισμὸ μὲ ἐπεξεργασμένα μὲ φίλτρο ἀρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια καὶ προσομοιώσεις Monte Carlo.

Σχῆμα 10: Φάσμα ἀπόκρισης τῆς μετακίνησης τῆς πρώτης μάζας τοῦ συστήματος τῆς Ἐξ. (64) χρησιμοποιώντας τὴν μέθοδο στατιστικῆς γραμμικοποίησης μὲ μετασχηματισμὸ μὲ ἐπεξεργασμένα μὲ φίλτρο ἀρμονικὰ ἀριθμητικὰ κυματίδια.

6. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στο άρθρο αυτό έγινε μια σύντομη παρουσίαση της θεωρίας του μετασχηματισμού με αριθμητικά κυματίδια υπό το πρίσμα των εφαρμογών της στη δυναμική των κατασκευών. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στα αρμονικά αριθμητικά κυματίδια λόγω της ιδιότητας μη επικάλυψης των συχνοτήτων του Fourier μετασχηματισμού τους. Αρχικά παρουσιάστηκε το πρόβλημα έντοπισμού των χαρακτηριστικών της διέγερσης από κοινού στα πεδία χρόνου και συχνοτήτων.

Σημειώνεται ότι τα αρμονικά αριθμητικά κυματίδια έτυχαν ιδιαίτερης προσοχής στο παρόν άρθρο λόγω της έλκυστικής ιδιότητας της μη επικάλυψης στον άξονα των συχνοτήτων και της σχετικής ευχέρειας προσδιορισμού της απόκρισης γραμμικών και μη γραμμικών συστημάτων σε διεγέρσεις που αναπαρίστανται με αυτού του είδους τα κυματίδια (Spanos et al. 2005). Όμως, εάν αυτή η τελευταία ιδιότητα δεν είναι απαραίτητη για ένα συγκεκριμένο πρόβλημα ανάλυσης σημάτων, άλλες οικογένειες κυματιδίων, όπως στο Spanos and Failla 2004, είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν με συγκρίσιμη αποτελεσματικότητα.

Έν γένει, τα αριθμητικά κυματίδια είναι ένα λίαν αποτελεσματικό μαθηματικό μικροσκόπιο, του οποίου η χρήση για έντοπισμό και απεικόνιση μεταβολών μικρής διάρκειας θα επεκταθεί με την πάροδο του χρόνου σε μια πληθώρα επιστημονικών και τεχνικών εφαρμογών. Όμως, δεν θα πρέπει να θεωρούνται πανάκεια για κάθε είδους πρόβλημα, δεδομένου ότι εξελισσόμενες ανταγωνιστικές μέθοδοι, όπως εκείνες των έγγενων ιδιομορφών (Huang et al. 1998; Politis et al. 2004), είναι πιθανόν να είναι περισσότερο κατάλληλες για μια συγκεκριμένη περίπτωση, όπως παραδείγματος χάριν ο προσδιορισμός της στιγμιαίας συχνότητας ενός σήματος.

Ως εκ τούτου, ο αναλυτής ενός συγκεκριμένου τοπικά εξελισσόμενου φαινομένου θα πρέπει να σταθμίζει τα πλεονεκτήματα του σχεδόν πλήρως καθιερωμένου υπολογιστικού προγραμματισμού των αριθμητικών κυματιδίων σε σύγκριση με τις αυξημένες υπολογιστικές απαιτήσεις περισσότερο εξειδικευμένων τεχνικών, όπως τα αριθμητικά «κελαηδίσματα», που όμως επιτρέπουν τον προσδιορισμό πιό επικεντρωμένων ιδιοτήτων των σημάτων (Politis 2005).

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

1. Agrawal, O. P. (1998). "Application of wavelets in modeling stochastic dynamic systems". *Journal of Vibration and Acoustics, Transactions of the ASME*, 120(3), 763-769.
2. Basu, B., and Gupta, V. K. (1997). "Non-stationary seismic response of MDOF systems by wavelet transform". *Earthquake Engineering and Structural Dynamics*, 26(12), 1243-1258.
3. Basu, B., and Gupta, V. K. (1998). "Seismic response of SDOF systems by wavelet modeling of nonstationary processes". *Journal of Engineering Mechanics*, 124(10), 1142-1150.
4. Basu, B., and Gupta, V. K. (1999a). "On Equivalent Linearization Using the Wavelet Transform". *Journal of Vibration and Acoustics*, 121(4), 429-432.
5. Basu, B., and Gupta, V. K. (1999b). "Wavelet-based analysis of the non-stationary response of a slipping foundation". *Journal of Sound and Vibration*, 222(4), 547-563.
6. Basu, B., and Gupta, V. K. (2000). "Stochastic seismic response of single-degree-of-freedom systems through wavelets". *Engineering Structures*, 22(12), 1714-1722.
7. Basu, B., and Gupta, V. K. (2001). "Wavelet-based stochastic seismic response of a Duffing oscillator". *Journal of Sound and Vibration*, 245(2), 251-260.
8. Borino, G., Di Paola, M., and Muscolino, G. (1988). "Non-stationary spectral moments of base excited MDOF". *Earthquake Engineering and Structural Dynamics*, 16, 745-756.
9. Carmona, R., Hwang, W.-L., and Torrésani, B. (1998). *Practical time-frequency analysis: Gabor and wavelet transforms with an implementation in S*, Academic Press, San Diego.
10. Cohen, L. (1995). *Time-frequency analysis*, Prentice Hall PTR, Englewood Cliffs, N.J.
11. Conte, J. P., and Peng, B. F. (1997). "Fully nonstationary analytical earthquake ground-motion model". *Journal of Engineering Mechanics - ASCE*, 123(1), 15-24.
12. Daubechies, I. (1988). "Orthogonal Bases of Compactly Supported Wavelets". *Communications on Pure and Applied Mathematics*, 41, 909-996.
13. Daubechies, I. (1992). *Ten lectures on wavelets*, Society for Industrial and Applied Mathematics, Philadelphia, Pa.
14. Diaz, A. R., and Yamaura, K. "Computational performance of wavelet-based meshless methods in the solution of very large scale elasticity

- problems". *2001 ASME Design Engineering Technical Conference and Computers and Information in Engineering Conference, Sep 9-12 2001*, Pittsburgh, PA, United States, 373-380.
15. Donley, M. G., and Spanos, P. D. (1990). *Dynamic analysis of non-linear structures by the method of statistical quadratization*, New York, Berlin.
  16. Gabor, D. (1946). "Theory of Communication". *The Journal of the Institution of Electrical Engineers*, 93(3), 429-457.
  17. Gasparini, D. A., and DebChaudhury, A. (1980). "Dynamic response to nonstationary nonwhite excitation". 106(6), 1233-1248.
  18. Gaul, L., and Hurlebaus, S. (1998). "Identification of the impact location on a plate using wavelets". *Mechanical Systems and Signal Processing*, 12(6), 783-795.
  19. Ghanem, R., and Romeo, F. (2000). "A Wavelet-Based Approach for the Identification of Linear Time-Varying Dynamical Systems". *Journal of Sound and Vibration*, 234(4), 555-576.
  20. Goupillaud, P., Grossman, A., and Morlet, J. (1984). "Cycle-Octave and Related Transforms in Seismic Signal Analysis". *Geop Exploration*, 23, 85-102.
  21. Grigoriu, M., Ruiz, S. E., and Rosenblueth, E. (1988). "Mexico earthquake of September 19, 1985 - nonstationary models of seismic ground acceleration". *Earthquake Spectra*, 4(3), 551-568.
  22. Grossman, A., and Morlet, A. (1984). "Decomposition of Hardy Functions Into Square Integrable Wavelets of Constant Shape". *SIAM Journal on Mathematical Analysis*, 15(4), 723-736.
  23. Hans, S., Ibraim, E., Pernot, S., Boutin, C., and Lamarque, C. H. (2000). "Damping Identification in Multi-Degree of Freedom System Via a Wavelet-Logarithmic Decrement. Part 2: Study of a Civil Engineering building". *Journal of Sound and Vibration*, 235(3), 375-403.
  24. Hsiao, C.-H., and Wang, W.-J. (1998). "State analysis and optimal control of linear time-varying systems via Haar wavelets". *Optimal Control Applications and Methods*, 19(6), 423-433.
  25. Huang, N. E., Shen, Z., Long, S. R., Wu, M. C., Shih, H. H., Zheng, Q., Yen, N.-C., Tung, C. C., and Liu, H. H. (1998). "The Empirical Mode Decomposition and the Hilbert Spectrum for Nonlinear and Non-Stationary Time Series Analysis". *Proceedings of the Royal Society of London, Series A*, 454(1971), 903-995.
  26. Iyama, J., and Kuwamura, H. (1999). "Application of wavelets to analysis and simulation of earthquake motions". *Earthquake Engineering and Structural Dynamics*, 28(3), 255-272.
  27. Kubo, T., and Penzien, J. (1979). "Simulation of three-dimensional strong ground motions along principal axes, San Fernando earthquake". 7(3), 279-294.

28. Lamarque, C. H., Pernot, S., and Cuer, A. (2000). "Damping Identification in Multi-Degree of Freedom Systems Via a Wavelet-Logarithmic Decrement. Part I: Theory". *Journal of Sound and Vibration*, 235(3), 361-374.
29. Lin, Y. K., and Yong, Y. (1987). "Evolutionary Kanai-Tajimi earthquake models". *Journal of Engineering Mechanics*, 113(8), 1119-1137.
30. Lind, R., Snyder, K., and Brenner, M. (2001). "Wavelet analysis to characterize non-linearities and predict limit cycles of an aeroelastic system". *Mechanical Systems and Signal Processing*, 15(2), 337-356.
31. Mallat, S. G. (1989). "Multiresolution Approximations and Wavelet Orthonormal Bases of $L^2(\mathbb{R})$ ". *Transactions of the American Mathematical Society*, 315(1), 69-87.
32. Mei, H., Agarwal, O. P., and Pai, S. S. (1998). "Wavelet-based model for stochastic analysis of beam structures". *American Institute of Aeronautics and Astronautics Journal*, 36(3), 465-470.
33. Muscolino, G. (1988). "Nonstationary envelope in random vibration theory". *Journal of Engineering Mechanics*, 114(8), 1396-1413.
34. Newland, D. E. (1993). *An introduction to random vibrations, spectral and wavelet analysis*, New York, Harlow, Essex, England Longman Scientific & Technical.
35. Newland, D. E. (1994a). "Wavelet Analysis of Vibration Part I: Theory". *Journal of Vibration and Acoustics*, 116, 409-416.
36. Newland, D. E. (1994b). "Wavelet Analysis of Vibration Part II: Wavelet Maps". *Journal of Vibration and Acoustics*, 116, 417-425.
37. Newland, D. E. (1999). "Ridge and Phase Identification in the Frequency Analysis of Transient Signals by Harmonic Wavelets". *Journal of Vibration and Acoustics*, 121, 149-155.
38. Papadimitriou, K. (1990). "Stochastic characterization of strong ground motion and applications to structural response". *EERL90-93*, California Institute of Technology, Pasadena, CA.
39. Papoulis, A., and Pillai, S. U. (2002). *Probability, random variables, and stochastic processes*, McGraw-Hill, Boston.
40. Politis, N. (2005). "Wavelets-Based Time-Frequency Analysis Techniques in Structural Engineering", PhD, Advisor: P. D. Spanos, Rice University, Houston, TX.
41. Politis, N. P., Spanos, P. D., Roesset, J. M., and Thomaidis, P. M. "Analysis of Nonlinear Seismic Response of Structural Frames via Adaptive Time-Frequency Resolution Techniques". *17th Engineering Mechanics Conference of the ASCE, EM2004*, Newark, Delaware, 1-8.
42. Priestley, M. B. (1965). "Evolutionary spectra and non-stationary processes. (With discussion)". *J. Roy. Statist. Soc. Ser. B*, 27, 204-237.

43. Priestley, M. B. (1981). *Spectral Analysis and Time Series*, Academic Press, New York.
44. Qian, S. (2001). *Introduction to Time-Frequency and Wavelet Transforms*, Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ.
45. Quek, S. T., Teo, Y. P., and Balendra, T. (1990). "Non-stationary structural response with evolutionary spectra using seismological input model". *Earthquake Engineering and Structural Dynamics*, 19(2), 275-288.
46. Roberts, J. B., and Spanos, P. D. (1990, 2003). *Random vibration and statistical linearization*, 1st edition, Wiley, Chichester, NY, 2nd edition, Dover Publications, Mineola, NY.
47. Ruzzene, M., Fasana, A., Garibaldi, L., and Piombo, B. (1997). "Natural Frequencies and Dampings Identification Using Wavelet Transform: Application to Real Data". *Mechanical Systems and Signal Processing*, 11(2), 207-218.
48. Saragoni, G. R., and Hart, G. C. (1972). "Non-stationary analysis and simulation of earthquake ground motions". *UCLA-ENG-7238*, Earthquake Engineering and Struct. Lab., University of California, Los Angeles, Los Angeles, CA.
49. Senthilnathan, A., and Lutes, L. D. "Maximum value statistics for transient response of linear structures". *Probabilistic Methods in Civil Engineering, Proceedings of the 5th ASCE Specialty Conference, May 25-27 1988*, Blacksburg, VA, USA, 205-208.
50. Spanos, P. D., and Failla, G. (2004). "Evolutionary spectra estimation using wavelets". *Journal of Engineering Mechanics*, 130(8).
51. Spanos, P. D., Failla, G., and Politis, N. P. (2005). "Wavelets and Vibrations Related Applications". *Vibrations and Shock Handbook*, C. W. de Silva, ed., CRC Press, Boca Raton, FL.
52. Spanos, P. D., Tezcan, J., and Tratskas, P. N. (2004). "Stochastic Processes Evolutionary Spectrum Estimation via the Wavelet Spectrum". *Journal of Computer Methods in Applied Mechanics and Engineering*, in press.
53. Spanos, P. D., and Zeldin, B. A. (1997). "A State-of-the-Art Report on Computational Stochastic Mechanics: Wavelets Concepts". *Probabilistic Engineering Mechanics*, 12(4), 244-249.
54. Spanos, P. D., and Zeldin, B. A. (1998). "Monte Carlo treatment of random fields: a broad perspective". *Applied Mechanics Reviews*, 51(3), 219-237.
55. Staszewski, W. J. (1998a). "Identification of Non-Linear Systems Using Multi-Scale Ridges and Skeletons of the Wavelet Transform". *The Shock and Vibration Digest*, 214(4), 639-658.
56. Staszewski, W. J. (1998b). "Structural and mechanical damage detection using wavelets". *Shock and Vibration Digest*, 30(6), 457-472.

57. Staszewski, W. J., and Chance, J. E. "Identification of nonlinear systems using wavelets - experimental study". *Proceedings of the 1997 15th International Modal Analysis Conference, IMAC. Part 1 (of 2), Feb 3-6 1997*, Orlando, FL, USA, 1012-1016.
58. Staszewski, W. J., and Tomlinson, G. R. (1994). "Application of the wavelet transform to fault detection in a spur gear". *Mechanical Systems and Signal Processing*, 8(3), 289-307.
59. Tezcan, J. (2005). "Methods of Nonlinear Dynamic Response Determination to Excitations Represented via Wavelets", PhD, Advisor: P. D. Spanos, Rice University, Houston, TX.
60. Tratskas, P., and Spanos, P. D. (2003). "Linear Multi-Degree-of-Freedom System Stochastic Response by Using the Harmonic Wavelet Transform". *Journal of Applied Mechanics*, 70(5), 724-731.
61. Tratskas, P. N. (2002). "Wavelet-based excitation representation and response determination of linear and nonlinear systems", PhD, Advisor: P. D. Spanos, Rice University, Houston.
62. Trifunac, M. D. (1971). "Response Envelope Spectrum and Interpretation of Strong Earthquake Ground Motion". *Bulletin of the Seismological Society of America*, 61(2), 343-356.
63. Vanmarcke, E. H. (1976). "Structural response to earthquakes". Seismic risk and engineering decisions, C. Lomnitz and E. Rosenblueth, eds., Elsevier Scientific Pub. Co., Amsterdam, New York, 287-337.
64. Wang, W. J., and McFadden, P. D. (1995). "Application of Orthogonal Wavelets to Early Gear Damage Detection". *Mechanical Systems and Signal Processing*, 9(5), 497-507.
65. Wang, W. J., and McFadden, P. D. (1996). "Application of wavelets to gearbox vibration signals for fault detection". *Journal of Sound and Vibration*, 192(5), 927-939.
66. Yeh, C.-H., and Wen, Y. K. (1990). "Modeling of nonstationary ground motion and analysis of inelastic structural response". *Structural Safety Proceedings of the European Mechanics Colloquium, Euromech 250, Jun 19-23 1989*, 8(1-4), 281-298.
67. Youche, Z., Jizeng, W., and Xiaojing, Z. (1998). "Applications of wavelet FEM to bending of beam and plate structures". *Applied Mathematics and Mechanics*, 19(8), 745-755.
68. Zhou, Y. H., Wang, J., and Zheng, X. "Wavelet control model of suppressing vibration of beam-plates with piezoelectric sensors and actuators". *SPIE Conference on Mathematics and Control in Smart Structures*, Newport Beach.